

د سليمان د متلونو کتاب

د کتاب پېژندنه

د سليمان د متلونو کتاب د مقدس کتاب د شعري کتابونو لکه د ايوب کتاب، د زبورونو کتاب، د خپرونکي کتاب او د غوره غزل کتاب په شان يو شعري کتاب دی چې له دې سره ټول پنځه کتابونه کپري. دا کتاب د اخلاقي، ديني او له حکمت نه د ډکو لارښوونو يوه ټولگه ده. د روايتونو له مخې د دې کتاب زياتره برخه د داود زوی سليمان پاچا پورې تړل شوې ده. څښتن سليمان ته خاص حکمت ورکړی ؤ. د پوهانو په عقیده سليمان او حتی نورو خلکو هم کېدای شي د دې کتاب په ليکلو، راټولولو او کاپي کولو کې برخه اخيستلې وي چې بنايي د مسيح د پيداښت نه شاوخوا ۱۰۰۰ کاله مخکې پيل او د څلور سوه کالو په ترڅ کې بشپړ شوی وي.

په پخواني اسراييلي کورنيو کې مور او پلار د ښوونکو په توگه د ماشومانو تعليم يې په غاړه ؤ. د متلونو کتاب لکه د يو پلار يا ښوونکي په شان لوستونکو او اورېدونکو ته درس ورکوي او هغوی د ماشومانو په شان يو څه زده کوي، چې په کې ډېر شيان په رمزي ژبه بيان شوي دي او ډول ډول انځورونه کارول شوي دي. د مثال په توگه کله کله لار د ژوند د سفر او اوبه د جنسي اړيکو انځور ښکاره کوي. همدا شان ځينې وختونه په روښانه توگه دوه بېلابېل شخصيتونه د يو بل په مقابل کې راځي لکه هونبنيار سړی د کم عقل، خوارېکنښ انسان د لټ، نېک انسان د بدکار او پتمنه ښځه د بدلمني په مقابل کې راځي. حکمت او کم عقلتوب د دوو بېلابېلو ښځو انځور دی چې ځوانان د خپلو خبرو اورېدو په خاطر ځان ته رابولي. د عبراني د ژبې زياتره متلونه لکه د پښتو د لنډيو په شان له دوو کرښو څخه جوړې شوې دي. د متلونو دوهمه کرښه د لومړۍ کرښې معنی په يو بل

ډول بيانوي او يا يو څه د هغې په معنی کې زیاتوي.

د متلونو کتاب د تورات د کتاب په شان نه دی چې مذهب په کې ځانگړې رول لوبولی دی، بلکې په دې کتاب کې ورځني ژوند ته ډېره پاملرنه شوې ده. د دې کتاب اصلي مقصد دا دی چې د ژوند او حکمت ترمنځ اړیکه وښايي او سمې لارې ته د ځوانانو لارښوونه وکړي، چې «خلک په حکمت او نصیحت پوره پوه شي او د عقلمندی خبرې زده کړي، ترڅو نصیحت ومني چې هونبیار شي، او خپل ژوند په انصاف، عدالت او برابری تېر کړي» (۱: ۱-۲ - ۳). په دې کتاب کې حکمت د خدای له خوا یو سوغات دی او له څښتن څخه وپره، د حکمت او پوهې پیل گڼل کېږي. حکمت د ورځنیو چارو دپاره په کور، ټولنه، سیاست او تجارت کې عملي مشورې ورکوي او د اړیکو د ساتلو په اړه په کې ډېرې لارښوونې شوې دي. په دې کتاب کې هغه اصولو ته اشاره کېږي چې عموماً رښتیني وي. د مثال په توگه، نېکانو ته برکت او نېکمرغي او بدکارانو ته سزا ورکول کېږي، که څه هم په حقیقي ژوند کې ځینې وختونه داسې هم پېښېږي چې بدکاران نېکمرغي تر لاسه کوي او نېکان زیانونه او کړاوونه زغمي.

د متلونو کتاب د انسان د زړه رازونه ښکاره کوي او دې ته یې تیاروي چې د خپلو نیمگړتیاوو او کم عقلتوب نه خبر شي.

د موضوعگانو لست

د کتاب سریزه: ۱: ۱ - ۹: ۱۸

د سلیمان پورې ترلي متلونه: ۱: ۱۰ - ۲۲: ۱۶

د حکمت د خاوندانو دېرش نصیحتونه: ۲۲: ۱۷ - ۲۴: ۲۲

د حکمت د خاوندانو نورې خبرې: ۲۴: ۲۳ - ۳۴

د سلیمان پورې ترلي نور متلونه: ۱: ۲۵ - ۲۹: ۲۷

د اګور خبرې: ۳۰: ۱۱-۳۳
د لموويل پاچا خبرې: ۳۱: ۱۱-۳۱

د کتاب سرريزه

۱ ﴿۱﴾ دا د اسراييلو د پاچا او د داود د زوی سليمان متلونه دي.

د متلونو د کتاب مقصد

۲ ﴿۲﴾ د دې متلونو مقصد دا دی

چې خلک په حکمت او نصيحت پوره پوه شي

او د عقلمندی خبرې زده کړي

۳ ﴿۳﴾ ترڅو نصيحت ومني چې هونبنيار شي

او خپل ژوند په انصاف، عدالت او برابری تېر کړي

۴ ﴿۴﴾ چې ساده خلکو ته پوهه ورکوي

او ځوانانو ته علم او لياقت وربخښي

۵ ﴿۵﴾ نو هونبنياران دې واوري او خپل تعليم دې زيات کړي

او عقلمندان دې له نورو ښې مشورې واخلي

٦ د دې دپاره چې د متلونو او نصيحتونو په اهميت پوه شي

او د حكمت د خاوندانو خبرې او رازونه هم وپېژني.

٧ له خښتن څخه وېره د علم او پوهې شروع ده

خو جاهلان حكمت او نصيحت ته په سپكه سترگه گوري.

د گناهكارانو له دام نه ځان ساتل

٨ اى زما زويه! د خپل پلار نصيحت ته غور ونيسه

او د خپلې مور روزنه له پامه مه غورځوه

٩ ځكه دا ستا دپاره د افتخار شمله ده

او ستا د غاړې دپاره ښكلى هار دى.

١٠ نو اى زما زويه! كه گناهكاران تا هڅوي

نو د هغوى خبرې هېڅكله مه منه.

١١ كه هغوى تاته ووايي: «زمونږ سره راځه

چې د چا د وينو د تويولو دپاره كمين ونيسو

او په يو بې گناه انسان ناحقه يرغل وكړو.

۱۲) راءه چې هغوی د قبر په خپر ژوندي تېر كړو

لكه هغه خلك چې روغ رمټ د مرگ كندې ته بنكته كيږي.

۱۳) مونږ به هر ډول قيمتي مال دولت تر لاسه كړو

او خپل كورونه به د لوټ شوې شتمنۍ نه ډك كړو.

۱۴) راءه، مونږ سره مل شه

او لوټ شوی مال به په خپل منع کې ووېشو.»

۱۵) نو ای زما زويه! د هغوی سره په لار مه ځه

او د هغوی په پل قدم مه ږده

۱۶) ځكه د هغوی پښې د بدی او زیان په لور منډې وهي

او د وینو تویولو طرف ته په بیړه روان دي.

۱۷) نو د یو وزر لرونکي په مخکې

جال غوړول بې گټې کار دی.

۱۸ داسې خلک چې نورو ته په کمین کې ناست وي

نو خپله وینه تویوي

او هغوی چې په نورو یرغل کوي

نو خپل ځانونه په دام کې نښلوي.

۱۹ نو بیا ټول ټکان چې د داسې لارو ناروا گټه تر لاسه کوي

نو په داسې گټې سره خپل ژوند له لاسه ورکوي.

د حکمت غږ او سختې خبرې

۲۰ حکمت په لارو کوڅو کې چيغې وهي

او په چوکونو کې په لوړ اواز نارې وهي.

۲۱ د گڼې گوني په ځایونو کې خپل غږ پورته کوي

او د ښار د دروازو دننه خپله وینا کوي:

۲۲ «ای ساده خلکو، ترڅو به تاسو له ناپوهۍ سره مینه لرئ؟»

ترڅو به ملنډې وهونکي له ملنډو نه خوند اخلي

او کم عقل خلک به له علم نه کرکه کوي؟

۲۳) ماته مخ راوړوئ او زما سختې خبرې واورئ

نو زه به د خپل زړه دروازه تاسو ته بېرته کړم

او خپل کلام به تاسو ته ښکاره کړم.

۲۴) ما تاسو ته غږ وکړ

خو غوږونه مو بند کړي وو.

کله چې مې لاس در وغزولو

نو سترگې مو ورباندې پټې کړې.

۲۵) زما ټولې لارښوونې مو له پام نه وغورځولې

او زما سختې خبرې مو ونه منلې.

۲۶) کله چې په تاسو لوی مصیبت راشي

زه به په تاسو پورې وځاندم

او کله چې په تاسو لویه بلا راشي

تاسو پورې به ملنډې ووهم

٢٧ کله چې په تاسو لويه بلا د توفان په شان راشي

کله چې لوی مصیبت لکه د سختې سیلی په څېر په تاسې نازل شي

او کله چې سختي او تکلیف په تاسو راشي.

٢٨ نو بیا به هغوی ماته چيغې وهي خو زه به ځواب نه ورکوم

او په سختی به ما لټوي خو پیدا به مې نه کړي

٢٩ ځکه چې هغوی له علم نه کرکه وکړه

او له څښتن څخه یې وپره غوره نه کړه.

٣٠ هغوی زما لارښوونه ونه منله

او زما ټولو سختو خبرو ته یې په سپکه وکتل

٣١ نو بیا به د خپلې کړنې مپوه وځوري

او د خپلو دسیسو په ترڅه مپوه به ماړه شي.

٣٢ نو د ساده خلکو سرکښي به د دوی د مرگ سبب شي

او د کم عقلا نو بې پروايي به دوی تباہ کړي

خو هر څوک چې زما واورې هغه به په امن کې ژوند کوي (۳۳)

او له زیان څخه به وپره ونه لري.»

د حکمت گټې

۲ ای زما زویه! که ته زما خبرې ومني (۱)

او حکمونه مې د زړه په تل کې ذخیره کړې

نو زما د حکمت خبرو ته غوږ ونیسه (۲)

او خپل زړه پوهې ته رامات کړه.

که په حقیقت کې د عقل غوښتلو دپاره خپل غږ پورته کړې (۳)

او د پوهې دپاره په لوړ اواز نارې ووهې

که د سپینو زرو په شان یې لټون وکړې (۴)

او د پټو خزانو په څېر ورپسې وگرځې

نو په دې به پوه شې چې څنگه له څښتن څخه ووپرېږې (۵)

او د خدای پېژندلو علم به حاصل کړي.

⑥ ځکه دا څښتن دی چې حکمت ورکوي

او د هغه له خولې نه علم او پوهه راوځي.

⑦ هغه رښتینو خلکو ته د حکمت خزاني ورکوي

او د هغوی دپاره سپر دی چې خپل ژوند په صداقت تېروي.

⑧ ترڅو د انصاف کوونکو د لارو حفاظت وکړي

او د خپلو وفادارانو د لارې ساتنه وکړي.

⑨ نو بیا به ته په انصاف، عدالت او برابری پوه شي

او ته به ټولې گټورې لارې وپېژني.

⑩ نو حکمت به ستا د زړه تل ته ښکته شي

علم به ستا روح خوشحاله کړي.

⑪ لیاقت به تا د خپل نظر لاندې وساتي

او پوهه به دې ټینگی حفاظت وکړي.

له بدی څخه ځان ژغورل

١٢ نو بیا به حکمت تا د بدکارو خلکو نه وژغوري

له هغه خلکو نه چې بدې خبرې کوي

١٣ څوک چې د صداقت لارې پرېږدي

او په تورو تیارو لارو تلل کوي

١٤ څوک چې د بدو کارونو په کولو خوشحالیږي

نو له کړو لارو نه خوند اخلي

١٥ د چا لارې چې کړې وږې دي

نو ټولې چارې یې غولونکې دي.

١٦ نو حکمت به تا د بل چا له بڼڅې نه وژغوري

د هغې بڼڅې نه چې غوړې خبرې کوي

١٧ چا چې د ځوانۍ د وخت مېړه پرېښی

او خپل لوظ یې هېر کړی چې د خدای سره کړی و.

١٨ ځکه د هغې د کور لار د مرگ لور ته ښکته کيږي

او لارې يې د مړو دنيا په لور لاندې تللې دي.

١٩ هرڅوک چې د هغې غېږ ته ورشي بيا بېرته نه راځي

او هېڅکله به هغوی د ژوند لارو ته ونه رسيږي.

٢٠ نو بيا به ته د ښو خلکو په لار روان شي

او د ښکانونو په لارو کې به پاتې شي.

٢١ نو په حقيقت کې به رښتيني خلک په دې ځمکه کې واوسيږي

او هغه څوک به په کې پاتې شي چې د پاکو زړونو خاوندان وي

٢٢ خو بدکاران به د ځمکې له سر نه لېرې شي

او خاينان به ترې له ريښې نه وويستل شي.

په څښتن توکل کول

٣ ای زما زويه! زما تعليم مه هېروه

او زما حکمونه په خپل زړه کې ټينگ وساته

۲) ځکه دا به ستا د عمر ورځې او کلونه ډېر کړي

او سوله او سلامتي به در په برخه کړي.

۳) مينه او وفا د خپل ځانه مه لېرې کوه

هغه د تل دپاره د خپلې غاړې هار کړه

او د خپل زړه په تخته يې وليکه.

۴) نو بيا به ته د خدای او انسان په نظر کې نېک وگڼل شي

او د يو هوبنيار انسان په توگه وپېژندل شي.

۵) په خپل ټول زړه په خښتن توکل کوه

او په خپل عقل او پوهه تکیه مه کوه.

۶) په هر کار کې د هغه د حضور غوښتنه کوه

نو هغه به ستا لارې هوارې کړي.

۷) په خپل فکر ځان د حکمت خاوند مه گڼه

له خښتن څخه وپره کوه او له بدی نه مخ واړوه.

۸ نو په دې به ستا بدن تل روغ وي

او ټول وجود به دې تازه شي.

۹ په خپلې شتمنۍ سره د خښتن عزت کوه

او د خپل ټول فصل لومړنۍ مېوه ورکوه

۱۰ نو بيا به ستا گودامونه

له غلي دانې نه ډک شي

او چاټۍ گانې به دې

د انگورو له شيرې خخه له خولې نه واوړي.

۱۱ نو ای زما زويه! د خښتن اصلاح ته په سپکه سترگه مه گوره

او کله چې تا رټي نو هېڅکله مه خفه کېره

۱۲ ځکه خښتن چې له چا سره مينه کوي

نو هغه ته سزا ورکوي

لکه يو پلار ته چې کوم زوی منلی وي

نو رتڼه يې د محبت نښه ده.

د حکمت ثمره

١٣ څوک چې د هغه خوک چې حکمت حاصل کړي

او هغه خوک چې پوهه پیدا کړي

١٤ ځکه چې د هغې ثمره له سپينو زرو نه غوره ده

او حاصل يې له سرو زرو نه ډېر زيات دی.

١٥ هغه د لعلونو نه ډېر قيمتي دی

چې له ارزښت سره يې ستا له خوښې هېڅ گټه برابره نه ده.

١٦ د هغې په يو لاس کې اوږد ژوند دی

او په بل لاس کې يې دولت او عزت دی.

١٧ لارې يې خوشحالوونکې دي

او ټولې لارې يې د سولې او سلامتی دي.

١٨ څوک چې هغې ته غېږ ورکوي

نو د هغوی دپاره د ژوندانه ونه ده

او بختور دي هغه خوک

چې هغې ته ټینگه غاړه ورکوي.

د خښتن حکمت

①٩ خښتن په خپل حکمت سره د ځمکې بنیاد کېښود

او اسمانونه یې د خپلې پوهې په وسیله پیدا کړل.

②٠ د هغه د علم په وسیله د ځمکې په تل کې د اوبو چینې روانیږي

او له ورېځو نه یې باران او پرځه په ځمکه راوریږي.

د حکمت په خاوندانو باندې د خښتن فضل

②١ نو ای زما زویه! پوهه له خپله نظره مه لېرې کوه

او په خپل ځان کې د حکمت او لیاقت ټینگه ساتنه کوه.

②٢ دوی به ستا روح تازه ساتي

او دا به ستا د غاړې د فضل هار وي.

٢٣ نو بيا به په ډاډه زړه په خپله لار روان شي

او ستا پښه به په تيره نه لگيري.

٢٤ کله چې ته ویده کېږې نو نه به وېرېږې

او د خملاستو په وخت کې به په خواږه خوب ویده کېږې.

٢٥ نو له ناخايي بلا نه مه وېرېږه کله چې په تا راشي

او نه د هغه توفان له تباهي نه چې په بدکارانو راځي

٢٦ ځکه څښتن به تل ستا ساتونکی وي

چې پښه دې په دام کې ونه نښلي.

له خلکو سره په حکمت چلېدل

٢٧ ترڅو چې د نېکۍ کولو توان لرې

نو د مسکينانو سره له مرستې نه ډډه مه کوه.

٢٨ کله چې څوک ستا نه څه وغواړي او ته يې ولرې

نو ورته مه وايه چې نن لاړ شه او سبا راشه، بيا به يې درکړم.

د خپل گاونډي په خلاف د زيان رسولو اراده مه لره (٢٩)

خوک چې ستا په خوا کې اوسېږي او په تا باور کوي.

ترخو چې چا تاته زيان نه وي رسولی (٣٠)

نو په هغه باندې بېخايه تور مه لگوه.

د ظالم انسان سره بخيلي مه کوه (٣١)

او د هغه د لارې پيروي مه کوه.

ځکه څښتن له هغه چا نه کرکه کوي چې په غلظه لار روان وي (٣٢)

خو هغه د رښتینو خلکو سره د دوستۍ اړیکې لري.

د څښتن لعنت د بدکاره انسان په کور باندې ورپيږي (٣٣)

خو هغه د نېکو خلکو په کورنيو باندې برکت وروي.

هغه په ملنډو وهونکو خدا کوي (٣٤)

خو په عاجزانو خپل فضل کوي.

د حکمت خاوندانو ته عزت په میراث کې رسېږي (٣٥)

خو کم عقلان به د شرم سره مخامخ کيږي.

د حکمت په هکله د پلار نصیحت

۴ (۱) ای زما زامنو! د خپل پلار نصیحت ته غوږ ونیسئ

او هغه ته پام وکړئ چې عقل زده کړئ

(۲) ځکه چې زه تاسو ته ښه تعلیم درکوم

نو زما ښوونه او روزنه مه هېروئ.

(۳) کله چې زه د خپل پلار ځوان زوی وم

او د خپلې مور په نظر یوازینی او نازولی ماشوم وم

(۴) پلار مې ماته لارښوونه کوله او راته ویل به یې:

«زما خبرې دې په خپل زړه کې ټینګې وساته

او زما په حکمونو عمل کوه چې ښکمرغه ژوند ولرې.

(۵) حکمت حاصل کړه، عقل پیدا کړه

زما کلام مه هېروه او مخ ترې مه اړوه.

٦) حکمت له لاسه مه ورکوه نو ستا ساتنه به کوي

او ورسره مينه کوه نو ستا حفاظت به کوي.

٧) حکمت تر ټولو لوړ مقام لري نو حاصل يې کړه

او د خپلې ټولې شتمنۍ په بيه عقل تر لاسه کړه!

٨) په درنه سترگه ورته گوره نو تا به سرلوړی کړي.

که ورته غاړه ورکړې نو ته به عزتمن شې.

٩) ستا په سر به د افتخار شمله کېږدي

او بڼکلی تاج به در په سر کړي.»

د بدې لارې نه ځان ساتل

١٠) نو ای زما زويه! ماته غوږ شه او خبرې مې ومنه

نو په دې کار سره به دې عمر ډېر شي.

١١) تاته مې د حکمت لار وښودله

او ته مې د صداقت په لارو روان کړې.

١٢ په گرځېدو کې به دې پښه په څه شي نه لگيږي

او په منډه وهلو کې به نه ښويږي.

١٣ نصيحت ته مې غاړه کېږده او له لاسه يې مه ورکوه

ټينگه ساتنه يې وکړه ځکه چې هغه ستا ژوند دی.

١٤ د بدکارانو په لار قدم مه ږده

او د شر اچوونکو په لار تلل مه کوه.

١٥ ځان ترې وساته او پرې مه ځه

مخ ترې واړوه او ورڅخه تېر شه.

١٦ ځکه دوی ته خوب نه ورځي چې چا ته يې زيان نه وي رسولى

او تر هغې نه ويده کيږي ترڅو چې بل يې نه وي غورځولى.

١٧ شرارت ورته د ډوډۍ په شان وي چې تل يې خوري

او ظلم ورته د شرابو په څېر دی چې تل يې څښي.

١٨ خو د نېکانو لار د سباوون د رڼا په شان ده

چې روښنايي يې زياتيږي ترڅو د غرمې رڼا لگيږي.

١٩ د بدکارانو لار د تورې تيارې په شان ده

او په دې نه پوهيږي چې د لوږدلو سبب يې څه دی.

په سمه لار تگ

٢٠ نو ای زما زويه! خبرو ته مې پام کوه

او څه چې درته وایم نو په غور يې واوره.

٢١ هغه له خپل نظر نه مه لږې کوه

او د زړه په تل کې يې تل وساته.

٢٢ څوک چې يې مني نو هغه ته اوږد ژوند ورکوي

او ټول وجود ته يې شفا وربخښي.

٢٣ له هرڅه نه لومړی د خپل زړه پوره پام ساته

ځکه چې زړه دې د ټول ژوند سرچينه ده.

٢٤ له خپلې خولې نه دې کږې وږې خبرې لږې کړه

او له غولوونکو خبرو نه خپله ژبه وساته.

٢٥ خپلې مخې ته سم او مخامخ گوره

او سترگې دې هماغه لور ته ونيسه.

٢٦ د خپلو قدمونو په لار پوره فکر وکړه

نو بيا به دې د ژوند ټولې چارې ډاډمنې شي.

٢٧ يو قدم هم بني او کين خواته مه گرځه

او خپلې پښې له بدې نه لېرې وساته.

٥ ای زما زويه! زما د حکمت خبرو ته پام کوه

او د پوهې خبرو ته مې ښه غور ونيسه

٢ نو ته به د دې لایق شې چې خپله خوله پټه وساتې

او شونډې به دې علم ټینګ وساتي.

له زنا څخه ځان ساتل

٣ د بدلمنې ښځې له شونډو نه شات څڅيري

او د خولې خبرې يې د زيتونو له تېلو نه غوړې دي

④ خو په اخر کې د زهرو او زقوم په شان ترخه وي

او خوله يې د دوه مخې توري په څېر تېره وي.

⑤ د داسې بڼخې پښې د مرگ په لور روانې دي

او مخامخ د گور په لور قدمونه اخلي.

⑥ هېڅکله د ژوند په سمه لار فکر نه کوي

او نه پوهيږي چې لارې يې له سرگردانۍ ډکې دي.

⑦ نو ای زما زامنو! ماته غوړ ونيسئ

څه چې درته واييم، له هغه نه مخ مه اړوئ.

⑧ ای زما زويه! له داسې بڼخې نه ځان لېرې ساته

او د کور دروازي ته يې هم مه ورنژدې کېږه

⑨ هسې نه چې خپل عزت له لاسه ورکړي

او ځواني دې د بې رحمه انسان په لاس کې ولوېږي

۱۰ او په شتمنی دې پردې ماړه شي

او د زحمت نتیجه دې د بل چا کور ته لاړه شي.

۱۱ کله چې دې د بدن غوښې له کت نه وڅخېږي

نو په اخر کې به فريادونه کوي

۱۲ او بيا به افسوس کوي چې «ولې مې نصیحت نه اورېده

او خومره به مې زړه اصلاح سپکه گڼله؟

۱۳ د خپلو ښوونکو خبره به مې نه منله

او د خپلو استاذانو خبرو ته به مې غور نه نیوه.

۱۴ ناڅاپه د بربادۍ کندی ته وغورځېدم

او د جرگې او خلکو په مخکې وشرمېدم.»

له خپلې ښځې سره مینه کول

۱۵ یوازې له خپلې ذخیرې نه د مینې اوبه څښه

لکه څنگه چې له خپلې څاه نه اوبه څښي.

١٦ نو دا مناسب ده چې ستا د اوبو چينې دې په لارو کې تويې شي

او د لښتيو په خپر دې په کوڅو کې روانې وي؟

١٧ دا د مينې اوبه دې يوازې ستا وي

او له پرديو سره دې شريکې نه شي.

١٨ نو ستا د اوبو په چينه دې برکت شي

او د ځوانۍ د وخت له خپلې بڼې نه دې خوند واخلي.

١٩ هغه يوه مينه ناکه هوسۍ او بڼکلې غرخنۍ ده

او د بدن په بڼکلا به يې هر وخت مور شي

او د هغې مينه به دې تل سرگردانه کړي.

٢٠ نو ای زما زويه! ولې د بل د بڼې په مينه کې سرگردانه يې

او د هغه د بڼې سره يو ځای غاړه په غاړه ویده کېږي؟

٢١ نو د انسان ټولې لارې د څښتن تر نظر لاندې دي

او هغه په خپله د انسان ټولې لارې چارې څاري.

د بدکاره انسان بدکاری هغه په دام کې نښلوي (۲۲)

چې د خپلې گناه په رسی کې به ټینګ ونيول شي.

هغه به د اصلاح له نشتوالي نه مر شي (۲۳)

او د خپل جهالت له ډېروالي نه به سرگردانه شي.

د انسان نور بد عملونه

۶ (۱) ای زما زویه! که د چا ضمانت دې په غاړه اخیستی وي

یا دې د پردې سړي په قرض کې چا ته لاس ورکړی وي

(۲) نو د خپلې ژبې د خبرې له امله په دام کې رانیول شوی یې

او د خپلې خولې د خبرو په لومه کې نښتی یې.

(۳) نو ای زما زویه! بیا داسې وکړه چې ځان ترې وژغوره

ځکه چې ته د هغه سړي په لاسونو کې لوږدلی یې:

هغه ته په ډېره عاجزی ورشه او عذر زاري ورته وکړه.

مه ویده کپړه (۴)

او يوه شېبه هم ارام مه کوه.

٥ لکه د هوسۍ په شان ځان د بڼکاري له منگولو وژغوره

او د مرغۍ په څېر ځان د دام لرونکي له لاسه خلاص کړه.

٦ ای لت سړیه! د مېړي له ژوند نه عبرت واخله

د هغه په لارو چارو غور وکړه او حکمت پیدا کړه!

٧ مېړی نه کوم قوماندان لري

او نه کوم مشر او نه کوم آمر لري

٨ خو د لو په وخت کې خپل خواړه راټولوي

او په اوړي کې ځان ته خوراک ذخیره کوي.

٩ نو ته لت به ترڅو پورې پروت يې

او کله به له خوبه راپاڅېږي؟

١٠ که ته وايي: «نور به هم ويده شم»

او لاس به د سر لاندې کېږدم چې ارام وکړم»

۱۱ نو غریبي به د داړه مار په شان په تا راشي

او نېستي به د وسله وال غل په خپر درباندي يرغل وکړي.

۱۲ شر اچوونکی انسان بېکاره او بېخايه گرځي

او په خوله کړي وړي خبرې کوي.

۱۳ هغه سترگې وهي

او بېخايه پښې دربوي

او په گوتو اشارې کوي.

۱۴ په خپل زړه کې تل بدې نقشي جوړوي

او جنگ او جگړې ته لمن وهي.

۱۵ نو ځکه به سمدلاسه لوی مصيبت پرې نازل شي

او ناخاپه به ټوټې ټوټې شي چې د جوړېدو به نه وي.

۱۶ شپږ شيان دي چې خښتن ترې نفرت کوي

او اووه شيان دي چې د هغه په نظر د کرکې وړ دي:

١٧ کبرجنې سترگې او دروغجنه ژبه

او هغه لاسونه چې بې گناه وینه تويوي

١٨ هغه زړه چې بدې نقشي جوړوي

او هغه پښې چې د بدۍ په لور په بیره منډې وهي

١٩ هغه دروغجن شاهد چې تل دروغ بادوي

او هغه څوک چې د ورونو ترمنځ جگړو ته لمن وهي.

د زنا په خلاف نصيحت

٢٠ نو ای زما زويه! د خپل پلار په حکم عمل وکړه

او د خپلې مور روزنه له پامه مه غورځوه.

٢١ د هغوی خبرې تل په خپل زړه کې یاد ساته

او د هار په شان يې په خپله غاړه کې گرځوه.

٢٢ کله چې گرځې نو خبرې به يې درته لارښوونه کوي

کله چې ويده شي نو روزنه به يې ستا ساتنه کوي

او کله چې راویښ شي نو حکم به یې مشوره درکوي.

۲۳ ځکه حکم یې ډېوه او روزنه یې رڼا ده

نصیحت او سختې خبرې یې د ژوندون لار ده

۲۴ ترڅو تا د بدلمنې ښځې نه وساتي

له هغې ښځې نه چې نرمه ژبه لري.

۲۵ په زړه کې د هغې د ښایست شوق مه کوه

او هغه مه پرېږده چې په سترگې وهلو دې د ځان غلام کړي

۲۶ ځکه بدلمنه ښځه د یوې ډوډۍ په بیه اخیستل کيږي

خو د بل چا ښځه به دې قیمتي ژوند ښکار کړي.

۲۷ څوک په خپل لمن کې بل شوی اور وړلی شي

او کالي یې ونه سوځيږي

۲۸ او یا څوک په سرو سکروټو ګرځېدلی شي

چې پښې یې په اور تپاکې نه شي؟

۲۹ نو دا د هغه چا په شان دی چې د بل له ښځې سره خملي

هرڅوک چې هغې ته لاس وروړي بې سزا به پاتې نه شي.

۳۰ څوک چې د نس د مړېدو په خاطر غلا کوي

نو خلک هغه غل ته په سپکه سترگه نه گوري

۳۱ خو که ونيول شي نو اووه چنده بيه به ورکوي

او په بدل کې به يې د خپل کور ټوله شتمني خرڅوي.

۳۲ څوک چې د بل له ښځې سره زنا کوي نو ناپوهه دی

څوک چې داسې کوي نو په حقيقت کې ځان تباه کوي.

۳۳ هغه به له رسوايي او وهلو څخه خلاص نه شي

او بې عزتي به ترې لېرې نه شي.

۳۴ نو کينه او غيرت به يې په مېړه اور بل کړي

او زړه به يې په بدل اخيستلو کې هېڅکله ونه سوځيږي.

۳۵ هغه به د دې په بدل کې هېڅ ډول قرباني قبوله نه کړي

او هرڅه چې ورکړې وښه يې نه مني.

د بدلمنې ښځې په هکله خبرداری

۷ (۱) ای زما زویه! زما خبرې په یاد ساته

او حکمونه مې د خزانې په څېر په خپل زړه کې وساته.

(۲) زما په حکمونو عمل کوه چې نېکمرغه ژوند ولرې

او زما تعلیم د خپلو سترگو د کسې په شان وساته.

(۳) هغه په خپلو گوتو پورې وتره

او د خپل زړه په تخته يې وليکه.

(۴) حکمت ته خپله خور ووايه

عقل او پوهه ډېر نژدې خپلوان وگڼه

(۵) نو دوی به تا د بل چا د ښځې نه لېرې وساتي

د هغې ښځې نه چې غوړې خبرې کوي.

(۶) زه يو وخت د خپل کور په کرکې کې ولاړ وم

او د کړکۍ له جالی نه مې لاندې کتل

۷ نو ساده ځوانان مې ولیدل

او د هغوی په منځ کې مې

یو ناپوهه ځوان په نظر راغی.

۸ هغه د هغې بڼځې د کور په نژدې کوڅه کې روان ؤ

او د هغې د کور په لور یې په ډاډه ډول قدمونه اخیستل.

۹ د ماښام په وخت کې چې لمر پرېوته

توره تیاره راغله او نیمه شپه شوه.

۱۰ ناڅاپه یوه بڼځه له هغه سره مخامخ شوه

چې د بدلمنۍ کالی یې اغوستي وو او نیت یې بڼه نه ؤ.

۱۱ دا بڼځه ډېره بې حیا او بې شرمه وه

او له کور نه بیرون تل سرگردانه گرځېدله

۱۲ او هر وخت به کوڅو او چوکونو ته تلله

او د بنار په هر گوټ کې به په کمین کې ولاړه وه.

۱۳ نو هغې له هغه نه په زور غاړه چاپېر کړه او بڼکل یې کړ

او په سپین سترگی یې هغه ته وویل:

۱۴ «نن ما د قربانۍ غوښه پخه کړې ده

او خپل نذر مې پوره کړی دی.

۱۵ په دې خاطر زه راووتلم چې ستا سره وگورم

او غوښتل مې چې تا ولټوم او پیدا مې کړې.

۱۶ ما د مصر قیمتي ټوکرونه او رنگارنگ خادرونه

او بڼکلي پوښونه په خپل کټ باندي غوړولي دي.

۱۷ ما په خپله بستره عطر

کنډ، عود او دالچیني شیندلي دي.

۱۸ زما سره لاړ شه چې تر سهاره په عشق ماړه شو

او د یو بل له مینې نه خوند واخلو

١٩ ځکه مېړه مې په کور کې نشته

هغه په يو لېرې سفر تللی دی.

٢٠ د پیسو ډکه کڅوړه یې له ځان سره وړې ده

او د پنځلسمې سپوږمۍ تر راختلو پورې بېرته نه راځي.»

٢١ نو بنځې په خپلو ډېرو خوږو خبرو هغه مجبور کړ

او په خپلو نرمو خبرو یې هغه بې لارې کړ.

٢٢ نو هغه سمدلاسه په هغې پسې روان شو

لکه غویي چې حالېدو ته روان شي

او د غرخه په شان چې په ټویونو دام ته روان وي

٢٣ ترڅو چې غشی یې ځیگر سوری کړي

لکه مرغی چې د دام خواته په منډه روانه وي

او نه پوهیږي چې خپل ژوند به له لاسه ورکړي.

٢٤ نو ای زما زامنو! ماته غوږ ونیسئ

او زما خبرو ته پوره پام وکړئ.

Ⓜ ٢٥ خپل زړه مه پرېږدئ چې د داسې ښځې طرف ته وگرځي

او يا د هغې په غلطو لارو روان شي.

Ⓜ ٢٦ ځکه چې ډېر خلک يې ژوبل کړي دي

او بې شمېره خلک يې وژلي دي.

Ⓜ ٢٧ د هغې د کور لارې د گور په لور تللي دي

چې د مرگ ژورې کندی ته لاندې کوزېږي.

د حکمت غږ او ځان پېژندل

Ⓜ ١ حکمت د يوې هونبنيارې ښځې په خبر نارې وهي

او پوهه په لوړ اواز خپل غږ پورته کوي.

Ⓜ ٢ هغه د لارې په غاړه په لوړو ځايونو ولاړه وي

او د څلور لارو په سر ودرېږي.

Ⓜ ٣ هغه د ښار د دروازو دننه

د تگ راتگ د لارو په خوا کې نارې وهي:

۴ «ای سړیو! زه په تاسو ټولو ته غږ کوم

او په تاسو ټولو باندې اواز کوم.

۵ ای ساده خلکو! په خپل ځان کې ځیرکتیا پیدا کړئ!

ای کم عقلانو! د بنو او بدو ترمنځ فرق وکړئ!

۶ غوږ ونیسئ! زه ستاسو دپاره ښې خبرې لرم

چې په رښتینې ژبه به یې درته بیان کړم.

۷ زه چې څه په خوله وایم، هغه رښتیا دي

او ژبه مې له بدو خبرو نه کرکه کوي.

۸ د خولې ټولې خبرې مې سمې دي

یوه هم په کې کږه او غولوونکې نه ده

۹ چې عقلمن انسان ته ټولې روښانه دي

څوک چې علم لري نو پوهیږي چې دا خبرې سمې دي.

۱۰) د سپینو زرو په ځای زما نصیحت غوره کړئ

او د سوچه سرو زرو په ځای علم حاصل کړئ

۱۱) ځکه حکمت د لعلونو نه ډېر قیمتي دی

چې له ارزښت سره یې ستا د خوښې هېڅ شی برابر نه دی.

۱۲) زه حکمت یم او له ځیرکتیا سره یو ځای اوسېږم

او علم او لیاقت تر لاسه کوم.

۱۳) له خښتن څخه وپره له شرارت نه نفرت کول دي

نو ځکه له کبر، غرور، بدی او کړو خبرو نه کرکه کوم.

۱۴) مشوره او حکمت زما کار دی

زه عقلمن یم او زما سره قدرت دی.

۱۵) پاچاهان زما په مرسته پاچاهي کوي

او حکمرانان د انصاف پر پکړې کوي.

۱۶) شهزادگان زما په مرسته حکومت کوي

واکداران او ټول عادل قاضيان فيصلې کوي.

١٧ زه له خپلو مينوالو سره مينه کوم

خوک چې ما لټوي نو ما پيدا کوي.

١٨ دولت او عزت زما سره دی

عدالت او تلپاتي شتمني زما ده.

١٩ زه د خالصو سرو زرو نه غوره مېوه ورکوم

چې حاصل يې له سوچه سپينو زرو نه بهتر دی.

٢٠ د عدالت په لار روان يم

او د انصاف په لارو تگ کوم

٢١ نو ځکه خپلو مينوالو ته شتمني ورکوم

او د هغوی خزاني دکوم.

٢٢ خښتن له ټولو نه لومړی

چې نور څه يې لا نه وو پيدا کړی، له هرڅه نه مخکې

زه پیدا کړم.

٢٣ له ازله یې زما د بدن برخې یوځای کړلې

او د دنیا له جوړېدو او د هرڅه نه مخکې

زه موجود وم.

٢٤ کله چې لا ژور دریا بونه نه وو پیدا شوي

او له چينو څخه اوبه نه وې راوتلې

زه زېږېدلې وم.

٢٥ مخکې له دې چې غرونه په خپل ځای ودريږي

او غونډۍ رامنځته شي

زه زېږېدلې وم.

٢٦ مخکې له دې چې څښتن ځمکه او پراخه کروندې جوړ کړي

او د دنیا لومړنۍ خاوره پیدا کړي

زه زېږېدلې وم.

٢٧) کله چې هغه اسمانونه په خپل ځای ودرول

او د درياب په مخ يې د اسمان لمن راچاپېر کړه

زه هلته وم.

٢٨) کله چې هغه په اسمان کې ورپېڅې ځای په ځای کړې

او د ځمکې په مخ يې د اوبو چينې روانې کړې

زه حاضر وم.

٢٩) کله چې هغه دريابونو ته خپل حدود وټاکل

چې اوبه يې له حکم نه سرغړونه ونه کړي

او د ځمکې بنياد يې کېښود

زه هلته وم.

٣٠) زه هر وخت د هغه په څنگ کې وم

او زه هره ورځ خوشحالمېدم

او تل د هغه په حضور کې خوشحاله وم.

۳۱) د نړۍ په ټوله ځمکه کې یې خوشحاله وم

او د ټولو انسانانو نه خوشحالبدم.

۳۲) نو ای زما زامنو! اوس ماته غوږ ونیسئ

بختور دي هغوی چې زما په لارو ځي.

۳۳) زما نصیحت ته غوږ شی او حکمت پیدا کړئ

هغه له پام نه مه غورځوئ او مخ ترې مه اړوئ.

۳۴) بختور دی هغه څوک چې ماته غوږ نیسي

او هره ورځ زما د کور په مخ کې ولاړ وي

او زما د دروازي په درشل کې انتظار وباسي.

۳۵) ځکه څوک چې ما پیدا کړي نو ژوند پیدا کوي

او د خښتن رضا او خوشحالي حاصلوي

۳۶) خو څوک چې ما نه پیدا کوي له ځان سره ظلم کوي

هرڅوک چې زما نه کرکه کوي له مرگ سره مینه کوي.»

۹ ﴿۱﴾ حکمت د یوې بڼې په خپر خپل کور ودان کړی دی

او اووه ستنې یې توړلې او بیا یې ودرولې دی.

﴿۲﴾ هغې د مېلمستیا دپاره غوښه تیاره کړې

او د انگورو شیرې یې جوړه کړې ده

او دسترخوان یې هوار کړی دی.

﴿۳﴾ هغې خپلې وینځې وروولې

چې د ښار له لوړو ځایونو نه خپل غږ پورته کړي:

﴿۴﴾ «هرڅوک چې ساده وي، دلته دې راشي!»

او بیا ناپوهه خلکو ته وایي:

﴿۵﴾ «راشئ! زما ډوډۍ وخورئ

او لږه د انگورو شیرې وڅښئ کوم چې ما جوړه کړې ده.

﴿۶﴾ خپله د ناپوهۍ لار پرېږدئ نو تاسو به ښکمرغه ژوند ولرئ

او د عقل په لار به روان شی.

ⓧ ٧ ⓧ خوک چې ملنډې وهونکی اصلاح کوي نو ځان شرموي

او خوک چې بدکار رتي نو ځان ته زیان رسوي.

ⓧ ٨ ⓧ د ملنډې وهونکی رتنه مه کوه هسې نه چې ستا نه کرکه وکړي

د حکمت د خاوند رتنه کوه نو ستا سره به مینه وکړي.

ⓧ ٩ ⓧ د حکمت خاوند ته لارښوونه وکړه

نو نور به هم خپل حکمت ډېر کړي

نېک سړي ته تعلیم ورکړه

چې خپله پوهه نوره هم زیاته کړي.

ⓧ ١٠ ⓧ له خښتن څخه وپره د حکمت شروع ده

او عقل د سپېڅلي ذات د پېژندلو علم دی.

ⓧ ١١ ⓧ ځکه زما په مرسته به ستا د ژوند ورځې ډېرې شي

او ستا د عمر کلونه به نور هم زیات شي.

١٢) که د حکمت خاوند یې نو دا به دې په گټه وي

او که ته ملنډې و هونکې یې نو یوازې زیان به زغمې.»

د کم عقلتوب بلنه

١٣) کم عقلتوب د یوې بې حیا بڼې په څېر دی

چې ډېره ساده او په هېڅ نه پوهیږي.

١٤) هغه د خپل کور د دروازې تر څنګ ناسته ده

او بیا د ښار په لوړو ځایونو کې په تخت کښېښي.

١٥) څوک چې په خپله لار سم ځي

نو هغوی ته نارې وهي:

١٦) «هر څوک چې ساده وي، دلته دې راشي!»

او بیا ناپوهه انسان ته وایي:

١٧) «د غلا اوبه خوږې وي

او په پټه تر لاسه شوې ډوډۍ خوندوره وي.»

١٨ هغوی نه پوهیږي چې د هغې په کور کې ټول وژل شوي دي

او مېلمانه یې د قبر په ژوره کنده کې پراته دي.

د سلیمان پورې تړلي متلونه

١٠ دا د سلیمان متلونه دي.

رښتیني شتمني او د حقیقت خبرې

هونبیار زوی خپل پلار خوشحالوي

خو کم عقل زوی خپله مور په غم اخته کوي.

٢ هغه دولت چې د ناروا لارې تر لاسه کیږي ګټه نه لري

خو صداقت انسان له مرګ نه ژغوري.

٣ خښتن نېک انسان لوږې ته نه پرېږدي

خو د بدکارانو غوښتنې شنډوي.

٤ بېکاره لاسونه انسان خواروي

خو زحمت کښه لاسونه انسان شتمن کوي.

٥ هونبیار زوی په اوړي کې خپل فصل راټولوي

خو د لو په وخت کې ویده شوی زوی شرم راوړي.

٦ برکت د نېک سړي د سر تاج دی

خو د بدکارانو ظلم د هغوی په خوله پرده اچوي.

٧ د نېک سړي یادول د برکت سبب کیږي

خو د بدکارانو د نوم نه زړه بدیږي.

٨ د حکمت خاوند حکمونه مني

خو د جاهل انسان خپله ژبه بلا ده.

٩ خوګ چې خپل ژوند په صداقت تېروي ډاډه گرځي

خو د کړو لارو خاوند به رسوا شي.

١٠ خوګ چې سترګې وهي دردونه جوړوي

او د جاهل انسان خپله ژبه بلا ده.

١١ د نېک انسان خوله د ژوند سرچینه ده

خو د بدکارانو خوله په ظلم پرده اچوي.

۱۲ کرکه جگړو ته لمن وهي

خو مینه په ټولو گناهونو پرده اچوي.

۱۳ حکمت د عقلمن په خبرو کې موندل کېږي

خو د ناپوه د ملا دپاره لښته ده.

۱۴ د حکمت خاوندان خپل علم ذخیره کوي

خو د جاهلانو د خولې خبرې بربادي راوړي.

۱۵ د شتمن مال دولت د هغه دپاره کلا ده

خو غریبي د غریبانو دپاره بلا ده.

۱۶ د نېک انسان انعام ژوندون دی

خو د بدکاره انسان گټه گناه ده.

د نېکانو او د بدکارانو عملونه او راتلونکی

۱۷ نصیحت منونکی نور خلک د ژوندون په لار روانوي

خو اصلاح نه منونکی نور خلک بې لارې کوي.

۱۸ شوک چې په دروغو خپله کرکه پټوي

او په نورو تور لگوي، هغه کم عقل دی.

۱۹ ډېرې خبرې کول د گناه سبب گرځي

خو شوک چې ژبه په خپل واک کې ساتي هونبیار دی.

۲۰ د نېک سړي د خولې خبرې سوچه سپين زر دي

خو د بدکارانو د زړه خیالونه ارزښت نه لري.

۲۱ د نېک سړي د خولې خبرې خلک مړوي

خو د جاهلانو ناپوهي هغوی مړه کوي.

۲۲ د خښتن برکت انسان شتمن کوي

خو زحمتونه هېڅ شی نه شي زیاتولی.

۲۳ کم عقل د خپل بد عمل نه خوند اخلي

خو د پوهې خاوند له حکمت نه خوند اخلي.

٢٤ له هغې بلا نه چې بدکاره وپریږي هغه پرې نازلېږي

خو نېکان چې څه شی غواړي هغه ورته ورکول کېږي.

٢٥ کله چې سخت توفان راشي نو بدکاره انسان به تباہ شي

خو د نېک انسان بنیاد به تل ټینګ وي.

٢٦ لت انسان د کار ورکوونکو دپاره داسې دی

لکه سرکه چې غاښونه برېښوي او لوگی سترګې سوځوي.

٢٧ له څښتن څخه وپره عمر اوږدوي

خو د بدکارانو عمر به لنډ وي.

٢٨ د نېکانو ارمانونه چې پوره کېږي نو خوشحالیږي

خو د بدکارانو امیدونه تباہ کېږي.

٢٩ د څښتن لار د پاک زړه د خاوند دپاره کلا ده

خو د شر اچوونکو دپاره بلا ده.

٣٠ د نېک انسان بنیاد به هېڅکله ونه لږزیږي

خو بدکاران به د ځمکې په سر پاتې نه شي.

③۱ د نېک انسان خوله د حکمت خبرې کوي

خو کړه ژبه به پرې کړل شي.

③۲ د نېک انسان د خولې خبرې خوږې وي

خو د بدکارانو د خولې خبرې کړې وږې وي.

۱۱ ③۱ څښتن د تلې له غلط استعمال نه کرکه کوي

خو په پوره کانيي تول تل خوښوي.

③۲ کله چې غرور راشي نو رسوايي هم راځي

خو د عاجزۍ سره حکمت راځي.

③۳ د صادقانو پاک زړه د هغوی لارښوونه کوي

خو د ځاینانو گمراهي هغوی تباہ کوي.

③۴ د عدالت په ورځ دولت گټه نه لري

خو صداقت انسان له مرگ نه ژغوري.

٥ د پاک انسان صداقت د هغه لار سموي

خو د بدکاره انسان بدي هغه راغورځوي.

٦ د رښتینو خلکو صداقت هغوی ژغوري

خو د خاینانو غوښتنې هغوی په دام کې نښلوي.

٧ کله چې یو بدکاره مري امید یې تباہ کیږي

نو زر او زور او ټول ارمانونه یې هم تباہ کیږي.

٨ نېک انسان له سختی نه ژغورل کیږي

او په ځای یې بدکاره انسان د تکلیف په لور روانیږي.

٩ بې ایمانه انسان په خپلو خبرو نور تباہ کوي

خو نېکان د خپل علم له امله ژغورل کیږي.

١٠ نېکان چې بریالي کیږي ټول ښار پرې خوشحالیږي

او بدکاران چې تباہ کیږي د خوشحالی چیغې وهل کیږي.

١١ ښار د رښتینو خلکو په برکت ودانیږي

خو د بدکارانو د خولې په خبرو وړانځپري.

١٢ څوک چې بل ته په سپکه سترگه گوري ناپوهه دی

خو د پوهې خاوند خپله خوله پټه ساتي.

١٣ غيبت کوونکی د نورو راز ښکاره کوي

خو باوري انسان د بل په راز پرده اچوي.

١٤ کله چې ښې مشورې نه وي نو ولس له پښو غورځيږي

خو که مشوره ورکوونکي ډېر وي د برياليتوب سبب گرځي.

١٥ په قرض کې د بل چا ضمانت کوونکي به زیان ومومي

خو په قرض کې له لاس ورکولو نه ډډه کوونکی به ډاډه وي.

١٦ مهربانه ښځه تل عزت گټي

خو ظالمان يوازې دولت گټي.

١٧ مهربان انسان ځان ته گټه رسوي

خو بې رحمه انسان ځان ته زیان رسوي.

١٨ د بدکاره سړي گټه بې برکته ده

خو د نېکۍ کرونکۍ حقيقي حاصل رېبې.

١٩ خوک چې په صداقت ولاړ وي نېکمرغه ژوند لري

شرارت پېښوونکۍ په خپل مرگ پسې گرځي.

٢٠ خښتن د کړو لارو له خاوندانو نه کرکه کوي

خو د پاک زړه خاوندان خوښوي.

٢١ باور ولره چې بدکاران به بې سزا پاتې نه شي

خو د نېکانو اولادونه به خلاصون ومومي.

٢٢ د بې تمیزه او بې حیا ښځې ښکلا داسې ده

لکه د خوگ په پوزه کې چې د سرو زرو پېزوان وي.

٢٣ د نېکانو هیلې په برکت تمامېږي

خو د بدکارانو امیدونه د غضب سبب گرځي.

٢٤ خوک چې سخاوت کوي نور به هم شتمن شي

خو څوک چې سختي کوي نور به هم نېستمن شي.

۲۵) يو سخي سړی به تل آباد شي

څوک چې د نورو تنده ماتوي خپله تنده به يې هم ماته شي.

۲۶) د گرانۍ په مقصد غله ساتونکي باندې لعنت ويل کيږي

خو په خرڅوونکي باندې تل برکت ويل کيږي.

۲۷) څوک چې د بڼو په لټه کې وي

نو د نورو په رضا پسې گرځي

خو څوک چې په شرارت پسې گرځي

نو له مصيبت سره مخامخ کيږي.

۲۸) څوک چې په خپلې شتمنۍ تکیه کوي نو راغورځيږي

خو نېکان د شنو پاڼو په شان تازه کيږي.

۲۹) خپلې کورنۍ ته مصيبت رسوونکي په باد پسې منډې وهي

او جاهل سړی تل د حکمت د خاوند غلام وي.

٣٠ د نېک انسان د کار ثمره د ژوندانه ونه ده

او د حکمت خاوند د خلکو زړونه لاسته راوړي.

٣١ که نېکانو ته په دې دنیا کې انعام ورکول کېږي

نو د بدکارانو او گناهکارانو به څه حال وي؟

خبرې او عملونه

١٢ څوک چې نصیحت مني نو د علم سره مینه لري

خو څوک چې له اصلاح نه کرکه کوي بې عقله دی.

٢ بڼه انسان د خښتن رضا او خوشحالي حاصلوي

خو هغه انسان ته سزا ورکوي چې بدې نقشي جوړوي.

٣ هېڅوک د بدې له امله ټینگ نه پاتې کېږي

خو د نېکانو رېښه هېڅکله له بېخه نه ویستل کېږي.

٤ یوه مېړنی او پتمنه بڼه

د خپل مېړه د سر تاج ده

خو هغه بڼه چې د خپل مېړه د شرم سبب گرځي

د هېوکو د سرطان په شان ده.

⑤ د نېکانو ارادې په انصاف سره جوړېږي

خو د بدکارانو بدې مشورې انسان غولوي.

⑥ د بدکارانو ژبه وینو تویولو ته تل په کمین کې ده

خو د صادقانو ژبه د خلکو ژوند ژغوري.

⑦ بدکاران مړه کېږي او له منځه ځي

خو د نېکانو د کور بنیاد به ټینګ ولاړ وي.

⑧ د انسان ستاینه د هغه د هوښیاری له مخې کېږي

خو د غلط فکر خاوند ته په سپکه سترګه کتل کېږي.

⑨ بڼه ده چې انسان عاجز وي او نوکر ولري

له هغه چا نه چې ځان لوړ ګڼي او ډوډۍ نه لري.

⑩ نېک انسان په خپلو حیواناتو باندې هم پام کوي

خو د بدکارانو رحم هم له ظلم نه ډک وي.

⑪ شوک چې په خپله ځمکه کې کار کوي په گېډه به مور شي

خو شوک چې د ورځې خوبونه کوي نو ناپوهه دی.

⑫ بدکاران له شر اچوونکو نه د لوټ شوي مال تمه کوي

خو د نېکانو رېښې تل تازه او حاصل ورکوي.

⑬ بدکاره سپری د خپلو بدو خبرو په دام کې نیول کېږي

خو نېک انسان له سختی نه ژغورل کېږي.

⑭ انسان د خپلې خولې په هوښیارو خبرو مړېږي

او د خپلو لاسونو د کار ثمره ورکول کېږي.

⑮ جاهل سپری ته خپلې لارې چارې سمې ښکاري

خو د حکمت خاوند د نورو لارښوونې ته غور نیسي.

⑯ جاهل سپری خپل قهر زر ښکاره کوي

خو ځیرک انسان په خپله بې عزتی پرده اچوي.

١٧ رښتيني انسان په صداقت شهادت ورکوي

خو دروغجن شاهد د ټگي خبرې کوي.

١٨ د بي پروايي خبرې د تورې په څېر غوڅول کوي

خو د حکمت د خاوندانو ژبه زخمونو ته شفا ورکوي.

١٩ رښتيني خبرې تل ټينگې پاتې کيږي

خو د دروغو مزل لنډ وي.

٢٠ څوک چې بدې نقشي جوړوي په زړونو کې يې ټگي وي

خو د سولې او سلامتې غوښتونکي به خوشحاله وي.

٢١ نېک انسان ته هېڅکله زيان نه رسېږي

خو بدکاران به تل له مصيبت سره مخامخ وي.

٢٢ څښتن له دروغ ويلو نه کرکه کوي

خو له رښتینو خلکو خوشحاله وي.

٢٣ ځيرک انسان خپله پوهه پټه ساتي

خو کم عقل خلک خپل جهالت ښکاره کوي.

٢٤ زحمت انسان لوړ مقام ته رسوي

خو لتي د انسان نه غلام جوړوي.

٢٥ اندېښمن زړه انسان په غم ککړوي

خو د زړه ښې خبرې انسان خوشحاليوي.

٢٦ ښک سړی د خپل ملگري په پېژندلو کې احتیاط کوي

خو د بدکارانو کره وړه هغوی بې لارې کوي.

٢٧ لږ انسان حتی خپل ښکار هم نه شي پخولی

خو خواریکښ انسان خپل حاصلات زیاتوي.

٢٨ د صداقت په لاره کې ژوندون دی

او په سمه لاره کې هېڅکله مرگ نشته.

ژوند او تعلیم

١٣ د حکمت خاوند د خپل پلار نصیحت قبلوي

خو ملنډې و هونکې خپله ملامتيا نه مني.

② د ښه سړي د خولي له هونبنيارو خبرو ښه خوند اخيستل کيږي

خو د خاينانو زړونه د ظلم تږي دي.

③ څوک چې ژبه په واک کې ساتي نو خپل ځان ساتي

خو څوک چې بېخايه خبرې کوي نو خپل ځان تباه کوي.

④ لټ انسان چې هرڅه غواړي ورته نه رسيږي

خو د خواریکښ انسان غوښتنې تل پوره کيږي.

⑤ ښک انسان له دروغو نه کرکه کوي

خو بدکاره انسان شرم او رسوايي راوړي.

⑥ صداقت د پاک انسان لارې ټينگې ساتي

خو گناه بدکاره انسان له منځه وړي.

⑦ يو انسان خپل ځان شتمن بنايي خو هېڅ نه لري

بل انسان خپل ځان غريب بنايي خو هرڅه لري.

۸ د يو انسان شتمني د هغه د ژوند كفاره وركولای شي

خو غريب انسان ته هېڅ گواښ نشته.

۹ د نېكانو ژوند د لمر د رڼا په څېر ځلېږي

خو د بدكارانو ډېوه مخ په مړه كېدو وي.

۱۰ كبر او غرور حتمي جنجال پيدا كوي

حكمت له هغه چا سره وي څوك چې لارښوونه مني.

۱۱ كوم مال دولت چې د باد په شان راځي نو د باد په شان فنا كېږي

خو كومه شتمني چې ورو ورو لاسته راځي نوره هم زياتېږي.

۱۲ كومه هيله چې نه پوره كېږي نو زړه ورسره ماتېږي

خو كومه غوښتنه چې پوره كېږي د ژوندانه ونه ترې جوړېږي.

۱۳ څوك چې كلام سپك گڼي د تاوان سره مخامخ كېږي

خو څوك چې حكمونو ته په درنه سترگه گوري انعام مومي.

۱۴ د حكمت د خاوند تعليم د ژوند سرچينه ده

چې انسان د مرگ له دامونو څخه ژغوري.

١٥ پوهه او هوښياري انسان ته عزت ورکوي

خو د خيانت کوونکو لارې د کنډو کپرو په څېر سختې دي.

١٦ ځيرک انسان د خپلې پوهې په وسيله کار کوي

خو کم عقل سړی خپل جهالت ښکاره کوي.

١٧ بدکاره استازي د مصيبت سره مخامخ کېږي

خو وفادار پيغام راوړونکی د شفا سبب گرځي.

١٨ څوک چې نصيحت له پامه غورځوي هغه به غريب او شرمنده شي

خو څوک چې ملامتيا مني هغه به عزتمن شي.

١٩ کومه غوښتنه چې پوره کېږي نو روح خوشحاليږي

خو کم عقلان د شرارت له لاس اخيستلو نه کرکه کوي.

٢٠ د حکمت له خاوندانو سره مل شه نو حکيم به شي

خو د کم عقلانو ملگرتيا سړي ته زيان رسوي.

٢١) بدي په گناهکارانو پسې گرځي

خو نېکمرغي د نېکانو په برخه وي.

٢٢) بڼه انسان خپلو لمسيانو ته ميراث پرېږدي

خو د گناهکارانو شتمني نېک انسان ته پاتې کېږي.

٢٣) که د خوارانو خواره ځمکه ډېر خواږه ورکوي

خو بې انصافه خلک دا هرڅه هم جارو کوي.

٢٤) څوک چې له خپل زوی نه د ادب لښته لېرې ساتي

نو له هغه نه کرکه کوي

خو څوک چې په سختۍ د هغه د اصلاح دپاره لار لټوي

نو ورسره مينه کوي.

٢٥) نېک انسان په مړه گېډه ډوډۍ خوري

خو د بدکارانو نس به تل وړی وي.

۱۴ (۱) هونبیاره بنځه خپل کور ودانوي

خو جاهله بنځه خپل کور په خپل لاس وړانوي.

(۲) شوک چې له خښتن څخه وپریږي هغه په سمه لار ځي

خو شوک چې په غلطو لارو روان وي خښتن سپکوي.

(۳) د جاهل له کبرجنې ژبې نه د سزا شنه لښته جوړیږي

خو د هونبیارانو د خولې خبرې له هغوی ساتنه کوي.

(۴) چپرته چې څاروي نه وي هلته اخور خالي وي

خو د غويي په زور ډېر حاصل لاسته راځي.

(۵) رښتینی شاهد هېڅکله دروغ نه وايي

خو دروغجن شاهد تل دروغ بادوي.

(۶) ملنډې وهونکی حکمت لټوي خو هېڅ نه مومي

خو د عقل خاوند علم په اسانۍ لاسته راوړي.

٧ له کم عقل نه لېرې لار شه

ځکه چې له خولې نه به يې علم حاصل نه کړي.

٨ ځيرک انسان په خپل حکمت خپله لار پېژني

خو د کم عقلانو جهالت د گمراهی سبب گرځي.

٩ جاهل د گناه د تاوان په نذرانه پورې خاندي

خو صادقان د خښتن رضا او خوشحالي غواړي.

١٠ يوازي د انسان زړه په خپل خفگان بڼه پوهيږي

او هېڅوک د هغه په خوشحالی کې برخه نه شي اخيستلی.

١١ د بدکارانو کور به وران شي

خو د صادقانو خېمه به ودانه شي.

١٢ د يو انسان په نظر يوه لار سمه ښکاري

خو په اخر کې هغه په مرگ پای ته رسيږي.

١٣ حتی په خدا کې زړه هم خفه کيږي

او د خوشحالی په اخر کې خفگان پاتې کېږي.

۱۴ له سمې لارې نه مخ اړوونکي به د خپل کار حاصل وگوري

خو نېک انسان به د خپل عمل په مېوه نور هم موږ شي.

۱۵ ساده سړی په هرڅه باندې باور کوي

خو ځيرک انسان د هر قدم په اخیستلو کې فکر کوي.

۱۶ د حکمت خاوند په احتیاط له بدو نه خپل ځان ساتي

خو کم عقل انسان په ځان ډاډمن او د هېڅ شی پروا نه لري.

۱۷ غوسه ناک خلک د جهالت کارونه کوي

او له مکرجن انسان نه خلک کرکه کوي.

۱۸ جهالت د ساده خلکو په نصیب وي

خو د ځيرکه خلکو په سر به د علم تاج وي.

۱۹ بدکاران به د بڼو خلکو په مخکې سر ټیټې شي

او شر اچوونکي به د نېکانو په دروازو کې په گوندو شي.

٢٠ د مسكين انسان نه خپل گاونډي هم کرکه کوي

خو شتمن انسان ډېر دوستان لري.

٢١ شوک چې خپل گاونډي سپک گڼي نو گناه کوي

او بختور دی هغه شوک چې په عاجزانو رحم کوي.

٢٢ شوک چې بدې ارادې لري بې لارې کيږي

خو شوک چې نېکې ارادې لري نو مينه او وفا يې په برخه کيږي.

٢٣ ټول سخت کارونه د آبادۍ سبب گرځي

خو تشې خبرې حتمي نېستي راولي.

٢٤ د هونبیارانو دولت د هغوی د سر تاج دی

خو د کم عقلانو ناپوهي د هغوی جهالت دی.

٢٥ رښتیني شاهد د خلکو ژوند ژغوري

خو د دروغجن له خولې نه د ټگۍ خبرې راوځي.

٢٦ له خښتن څخه وېره د انسان دپاره د امن ټينگه کلا ده

او د هغه د اولادونو دپاره کلکه پناه گاه ده.

٢٧ له خښتن څخه وپره د ژوند سرچينه ده

چې انسان د مرگ له دامونو څخه ژغوري.

٢٨ د پاچا شان او شوکت په ډېرو خلکو جوړ وي

خو بې ولسه مشر له تباهي سره مخامخ کيږي.

٢٩ څوک چې زرنه په قهر يږي د ډېرې پوهې خاوند وي

خو غوسه ناک سړی خپل جهالت ښکاره کوي.

٣٠ ارام فکر بدن ته روغتيا ورکوي

خو کينه هډوکي وراسته کوي.

٣١ څوک چې په غريبانو ظلم کوي نو د هغوی د خالق سپکاوی کوي

خو څوک چې په مظلومانو رحم کوي نو د خالق درناوی کوي.

٣٢ بدکاره انسان په خپلو عملونو ځان تباه کوي

خو نېک انسان د مرگ په خوله کې هم پناه اخلي.

حکمت د عقلمن انسان په زړه کې تلپاتې وي (۳۳)

او د کم عقلا نو په منع کې هم خپل ځان خرگندوي.

په صداقت سره یو قوم سرلوړی کېږي (۳۴)

خو گناه د هغوی د رسوایی سبب گرځي.

پاچا د هونبیار خدمتگار څخه خوشحالیږي (۳۵)

خو څوک چې د شرم کارونه کوي د هغه د قهر سبب کېږي.

۱۵ نرم ځواب د غوسې اور سړوي (۱)

خو سخته خبره سمدلاسه د قهر لمبې پورته کوي.

د هونبیارانو ژبه علم ته بنایست ورکوي (۲)

خو د کم عقلا نو له خولې نه جهالت تویيږي.

هرځای د څښتن تر نظر لاندې دی (۳)

او په ښو او بدو باندې ټینګ پام ساتي.

٤ نرمه ژبه د ژوندانه د ونې په خېر ده

خو سخته ژبه زړه ماتوي.

د نصيحت خزانې

٥ جاهل انسان د خپل پلار نصيحت سپک گڼي

خو ځيرک سړی تل ملامتيا مني.

٦ د نېک سړي په کور کې لويه خزانه وي

خو د بدکاره شتمني د تکليف سبب گرځي.

٧ علم د هونبنيارانو په خوله خپريږي

خو د کم عقلاڼو په زړونو کې رښتينولي نه وي.

٨ څښتن د بدکارانو له قربانۍ نه کرکه کوي

خو د صادقانو په دعا خوشحاليږي.

٩ څښتن د بدکارانو له چلند نه کرکه کوي

خو څوک چې په صداقت پسې روان وي ورسره مينه کوي.

۱۰ د سمې لار نه مخ اړوونکی به له سختې سزا سره مخامخ شي

او څوک چې له ملامتيا او رټنې نه کرکه کوي نو هغه به مړ شي.

۱۱ څښتن ته قبر او د تباهي کنده دواړه ښکاري

نو د انسانانو زړونه به ورته څومره ښکاره وي؟

۱۲ ملنډې وهونکی اصلاح نه خوښوي

او د هوښيارانو له مشورې نه ځان لېرې ساتي.

۱۳ خوشحاله زړه مخ نوراني کوي

خو پرېشانه زړه روح ماتوي.

۱۴ عقلمن انسان د علم تېری وي

خو کم عقل د جهالت وېری وي.

۱۵ د مظلومانو د ژوند ټولې ورځې سختې وي

خو خوشحاله زړه هر وخت له ژوند نه خوند اخلي.

۱۶ د څښتن له وېرې سره لږه شتمني ښه ده

له هغو ډېرو خزانو نه چې ورسره وېره او اندېښنه وي.

١٧ له مينې سره سابه او سوکړک خوړل بڼه دي

د هغې غوړې غوښې نه چې ورسره کرکه وي.

١٨ غوسه ناک سړی جنجال جوړوي

خو شوک چې زر نه په قهرېږي شخړې سړوي.

١٩ د لټ سړي په لار کې د اغزو ډک انگر وي

خو د صادقانو لاره د پوخ سرک په شان هواره وي.

د نېکۍ او بدۍ نتيجې

٢٠ هونبیار زوی خپل پلار خوشحالوي

خو کم عقل سړی د خپلې مور سپکاوی کوي.

٢١ ناپوهه انسان له جهالت نه خوند اخلي

خو د پوهې خاوند په سمه لار روان وي.

٢٢ له مشورې پرته ټولې نقشې شنډېږي

خو له ډېرو مشوره ورکونکو سره بريالي کيږي.

انسان په مناسب ځواب ورکولو خوشحاليږي (۲۳)

نو په مناسب وخت کې سمه خبره کول څومره ښه وي.

د هوښيارانو لار انسان تلپاتې ژوند ته بيايي (۲۴)

او هغه د قبر په لور د لاندې تگ نه ساتي.

څښتن د کبرجنو کور ورانوي (۲۵)

خو د کونډې د جايداد پوله ټينگه ساتي.

څښتن د بدکارانو له فکرونو نه کرکه کوي (۲۶)

خو مهرباني خبرې پاکې گڼي.

څوک چې په ناروا گټې پسې گرځي (۲۷)

خپلې کورنۍ ته مصيبت رسوي

خو څوک چې له رشوت نه کرکه کوي

هغوی به ژوندي پاتې شي.

٢٨ نېک سپری له ځواب ورکولو نه مخکې فکر کوي

خو د بدکارانو له خولې نه بدې خبرې راوځي.

٢٩ څښتن له بدکارانو نه لېرې دی

خو د نېکانو دعاگانې تل اوري.

انساني کارونه او د څښتن مقصد

٣٠ په ورین تندي کتل زړه ته خوشحالي ورکوي

او د بڼې خبرې اورېدل بدن تازه کوي.

٣١ څوک چې جوړوونکې نیوکې ته غوږ نیسي

نو د هوبنیارانو په ډله کې شمېرل کیږي.

٣٢ څوک چې له نصیحت نه ډډه کوي خپل ځان سپکوي

خو څوک چې ملامتیا مني نو عقل او پوهه حاصلوي.

٣٣ له څښتن څخه وپره انسان ته د حکمت ډک نصیحت دی

او عاجزي د سرلوړۍ سبب ده.

۱۶ انسان په خپل زړه کې ډېرې نقشې جوړوي

خو وروستی خبره د خښتن په لاس کې ده.

۱ د انسان په نظر خپلې ټولې لارې پاکې ښکاري

خو خښتن د زړونو په رازونو قضاوت کوي.

۲ خپل ټول کارونه خښتن ته وسپاره

نو ستا نقشې به بريالې شي.

۳ خښتن هرڅه د خپل مقصد دپاره پیدا کړي دي

او حتی بدکاران یې د تباهي د ورځې دپاره پیدا کړي دي.

۴ خښتن له ټولو کبرجنو خلکو نه کرکه کوي

او باور ولره چې یې سزا به پاتې نه شي.

۵ د مینې او وفادارۍ له امله گناه بخښل کيږي

د خښتن له وېرې انسان له بدۍ او بلاگانو ساتل کيږي.

۶ کله چې خښتن د انسان له کړو نه راضي وي

نو دښمنان يې هم له هغه سره په امن کې وي.

۸ په صداقت سره لږه گټه بڼه وي

له هغې ډېرې گټې نه چې په بې انصافي سره وي.

۹ انسان په زړه کې ځان ته د تگ لارې جوړوي

خو څښتن د هغه د قدمونو لارښوونه کوي.

۱۰ د پاچا خبرې د وحې په څېر دي

او په قضاوت کې هېڅ بې انصافي نه کوي.

۱۱ سمه تله او تول د څښتن د قضاوت نښه ده

او د وزن کولو دپاره يې ټول کاني جوړ کړي دي.

۱۲ پاچاهان د بدو کارونو نه کرکه کوي

ځکه د پاچاهۍ تخت يې د عدالت په بنياد ولاړ دی.

۱۳ پاچاهان په رښتینو خبرو خوشحاليږي

او له هغه چا سره مينه کوي چې رښتيا وايي.

۱۴ د پاچا غوسه د مرگ پیغام دی

خو د حکمت خاوند د هغه قهر سروی.

۱۵ د پاچا په ورین تندي کې د ژوندون زپری وی

او رحم یې د پسرلي د ورپڅې په خبر باران وروی.

د گټورو او بدو خبرو په هکله

۱۶ د حکمت حاصلول له سرو زرو نه خو چنده بهتر دي

او عقل لاسته راوړل له سپینو زرو نه غوره دي.

۱۷ د صادقانو سمه لار انسان د بدی او بلا نه ساتي

خوک چې خپلې لارې ته پام کوي نو خپل ځان ساتي.

۱۸ مغرور تباه کیږي

کبرجن راغورځیږي.

۱۹ بڼه ده چې انسان عاجز وي او د غریبانو سره اړیکې ولري

له دې نه چې د مغرورانو سره په غنیمت کې شریک شي.

٢٠) بريالی دی هغه څوک چې کلام اوري

او بختور دی هغه چې په څښتن باور کوي.

٢١) د حکمت خاوند له خپل عقل څخه پېژندل کيږي

او خوږه ژبه په زده کړه کې ډېره قناعت بڅښونکې وي.

٢٢) څوک چې هوښياري لري هغه يې د ژوند سرچينه ده

خو جهالت د جاهلانو دپاره د سزا لښته ده.

٢٣) د حکمت د خاوند زړه د هغه ژبه هوښياري

چې هرې خبرې ته يې په قناعت ورکولو کې گټه رسوي.

٢٤) مهربانې خبرې د شاتو د مچيو د ډک چک په شان دي

چې د روح دپاره خواږه او د بدن دپاره شفا ده.

٢٥) د يو انسان په نظر يوه لار سمه ښکاري

خو په اخر کې هغه په مرگ پای ته رسيږي.

٢٦) د يو مزدور لوږه هغه سخت کار ته مجبوري

او وږې گېډه سړی نور ډېر کار ته هڅوي.

٢٧ بېکاره انسان بدې نقشي جوړوي

او خبرې يې د اور په شان سوځول کوي.

٢٨ بې لارې سړی شخړو ته لمن وهي

او غيبت کوونکی نژدې دوستان جدا کوي.

٢٩ ظالم خپل ملگری بې لارې کوي

او بدې لارې ته يې هڅوي.

٣٠ څوک چې سترگې او وروځې وهي بدې نقشي جوړوي

او د شونډو په چيچلو نورو ته تاوان رسوي.

په صداقت سره د مشرې تاج گټل

٣١ سپين ويښته د عزت تاج دی

چې د صداقت له لارې تر لاسه کيږي.

٣٢ څوک چې زر نه په قهر يږي له يو قوي جنگيالي نه ښه دی

د خپلې غوسې سروونکې د یو ښار له فتح کوونکي نه بهتر دی.

انسان خو پچه میدان ته اچوي (۳۳)

خو وروستی پرېکړه د څښتن په لاس کې ده.

۱۷ په سکون سره د سپورې ډوډۍ خوړل ښه دي (۱)

د هغه کور نه چې په کې کبابونه د جنگونو سره وي.

هوښیار نوکر به د پلار په شرمېدلي زوی باندې حکم وکړي (۲)

او د کورنۍ د نورو غړو په شان به په میراث کې برخه واخلي.

سره او سپین زر په اور ازمایل کېږي (۳)

خو د انسان د زړه امتحان څښتن اخلي.

بدکاره انسان د شرارت خبرو ته غوږ نیسي (۴)

او دروغجن انسان د تباهی خبرې اوري.

څوک چې په خوارانو ملنډې وهي (۵)

نو د هغوی د خالق سپکاوی کوي

او شوک چې د بل په مصیبت خوشحالیږي

نو بې سزا به پاتې نه شي.

⑥ لمسیان د خپلو مشرانو د سر تاج وي

او ماشومان په خپل مور او پلار فخر کوي.

د کم عقلانو په هکله

⑦ که د بې عقله سړي دپاره لویې خبرې بڼه کار نه وي

نو د یو مشر سړي دپاره به دروغجنه ژبه خومره نامناسبه وي.

⑧ رشوت د ورکوونکي په نظر د جادو په څېر دی

هغه چې هر کار کوي نو بريالی کېږي.

⑨ د مینې غوښتونکی د نورو په گناه پرده اچوي

او د یوې خبرې تکراروونکی نژدې دوستان بېلوي.

⑩ په عقلمن انسان یوځل سزا ډېر تاثیر کوي

خو کم عقل که سل لښتې ووهل شي بیا هم اصلاح به نه شي.

١١) بدکاره انسان یوازې د سرکښۍ په لټه کې وي

خو سخته سزا به ورته ورکړل شي.

١٢) د یوې ایزې سره چې بچي یې چا پټ کړي وي

مخامخ کېدل ښه دي

نه د یو کم عقل سره

چې په خپل جهالت ټینګ ولاړ وي.

١٣) که څوک د نېکۍ په بدل کې بدې کوي

نو له کور نه به یې هېڅکله بدې لېرې نه شي.

١٤) د دعوي شروع د اوبو د بند د سوري په شان ده

نو د شخړو د شروع نه مخکې بحث بند کړه.

١٥) مجرم پرېښودل او د بې گناه محکومول

د دواړو نه څښتن کرکه کوي.

١٦) کم عقل انسان حکمت په پیسو نه شي اخیستلی

حکله چې هغه د پوهې د تر لاسه کولو دپاره هېڅ نیت نه لري.

۱۷) یو ملگری هر وخت مینه کوي

او ورور د سختې ورځې دپاره پیدا شوی دی.

۱۸) بې عقله سړی د بل چا په قرض کې لاس ورکوي

او ناپوهه انسان د بل چا ضمانت په غاړه اخلي.

۱۹) جگره خوبوونکی گناه خوبوي

او په لوړو دېوالونو تکیه کوونکی ځان تباه کوي.

۲۰) دروغجن انسان خیر او برکت نه مومي

او د کړې ژبې خاوند په بدی او بلا اخته کیږي.

۲۱) څوک چې کم عقل زوی زېروي خپل غم زیاتوي

او د بې عقله زوی پلار خوشحاله نه وي.

۲۲) خوشحاله زړه شفا ورکوونکې دوا ده

خو خفه روح د انسان هډوکي وچوي.

٢٣ بدکاره انسان په پټه رشوت اخلي

او انصاف تر پښو لاندې کوي.

٢٤ د عقل خاوند حکمت ته تل سترگې په لار وي

خو د کم عقل نظر د ځمکې هرې خواته وي.

٢٥ کم عقل زوی د پلار غم زیاتوي

او د مور دپاره دردونه پیدا کوي.

٢٦ که یو بې گناه انسان ته سزا ورکول ښه کار نه وي

نو رښتیني عزتمن خلک په لښته وهل هم مناسب نه دي.

٢٧ د علم خاوند خپله ژبه په خپل واک کې ساتي

او پوه سپری د آرام روح خاوند وي.

٢٨ که حتی جاهل هم چوپ پاتې شي نو د حکمت خاوند شمېرل کیږي

او هغه جاهل چې خوله پټه ساتي نو د عقل خاوند گڼل کیږي.

۱۸ (۱) ځان غوښتونکی انسان د خلکو نه ځان لېرې ساتي

او تل د حکمت مخالفت کوي.

(۲) کم عقل سړی د پوهې سره مینه نه لري

او یوازې د خپل نظر په څرگندولو خوشحالیږي.

(۳) کله چې شرارت راشي نو رسوایي هم رآځي

او شرم او سپکاوی هم ورسره ملګري وي.

(۴) د انسان د خولې خبرې د ژورې څاه اوبه دي

د حکمت چینه د تنګې درې روان خوړ دی.

(۵) دا ښه کار نه دی چې د مجرم طرفداري دې وشي

او یا د بې گناه حق تر پښو لاندې شي.

(۶) د کم عقل خبرې جنجالونه جوړوي

او خوله یې وهلو ته بلنه ورکوي.

۷ د کم عقل انسان خپله ژبه بلا ده

او شونډې يې د ځان دپاره دام دي.

۸ د غيبت کوونکي خبرې د خوندور خوراک په شان دي

چې د انسان له ستوني تېرېږي او د گېډې تل ته ښکته کېږي.

۹ څوک چې په خپل کار کې لټي کوي

نو د وړانکارو سره ورورولي کوي.

۱۰ د خښتن نوم ټينگ او قوي مورچل دی

چې نېک انسان هلته پناه اخلي او په امن کې وي.

۱۱ د شتمن مال دولت د هغه دپاره ټينگه کلا ده

او فکر کوي چې د هغه دپاره يو لوړ دېوال دی.

۱۲ کبر د تباهي سبب کېږي

او عاجزي د سرلورې.

۱۳ څوک چې د خبرو د اورېدو نه مخکې ځواب ورکوي

نو دا د هغه دپاره جهالت او رسوايي راولي.

۱۴ د انسان روح ناروغي زغملی شي

خو خفه روح هېڅوک زغملی نه شي.

۱۵ عقلمن انسان تل د علم حاصلولو په لټون کې وي

او د هوبنډيار انسان غوړونه تل د علم زده کړې ته تيار وي.

۱۶ تحفه ورکول د انسان دپاره لار خلاصوي

او د لويو خلکو سره پېژندگلوي پيدا کوي.

۱۷ څوک چې په محکمه کې لومړی خبرې کوي بې گناه ښکاري

ترڅو بل څوک د هغه څېړنه ونه کړي.

۱۸ د پچې په اچولو جگړې ختمیږي

او د مخالفينو ترمنځ پرېکړې کېږي.

۱۹ د مرور وروړ پخلا کول د قوي ښار د فتح کولو نه سخت دي

او شخړې کول د کلا دروازو ته د اړمونو اېښودلو په څېر دي.

٢٠ هونبیارې خبرې د بڼې ډوډۍ په شان انسان مړوي

او سمې خبرې د خلکو د رضایت سبب گرځي.

٢١ په مرگ او ژوند کې د ژبې اختیار شته

څوک چې ورسره مینه لري، د خپلو خبرو مپوه به وځوري.

شتمني او حکمت

٢٢ چا ته چې بڼه پیدا شي د نعمت خاوند شي

او د څښتن رضا او خوشحالي حاصله کړي.

٢٣ مسکین په عاجزی زاري کوي

خو شتمن سخت ځواب ورکوي.

٢٤ تش په نامه دوستان یو بل ته کنده کیندي

خو رښتیني ملگری د خپل ورور نه هم نژدې وي.

١٩ هغه غریب چې خپل ژوند په صداقت تېروي

له هغه چا نه بڼه دی چې کم عقل او دروغجن وي.

٢ له علم پرته د خپلو غوښتنو ښکاره کول ښه کار نه دی

ځکه څوک چې بیره کوي خپله لار خطا کوي.

٣ انسان په خپل جهالت ځان تباہ کوي

او بیا ګناه او ملامتیا په څښتن اچوي.

٤ شتمن سړی ډېر دوستان پیدا کوي

خو غریبي له انسان نه خپل ورور هم جدا کوي.

٥ دروغجن شاهد به یې سزا پاتې نه شي

او څوک چې دروغ بادوي د سزا نه به خلاص نه شي.

٦ ډېر خلک له مشرانو نه مرسته غواړي

او د تحفي ورکوونکي سره هرڅوک دوستي کوي.

٧ که د غریب سړي نه ټول خپلوان کرکه کوي

نو دوستان به څومره ترې ځان لېرې ساتي

او حتی د خبرو کولو کوښښ یې هم ځای ته نه رسېږي.

۸) څوک چې پوهه حاصلوي نو د خپل ځان سره مينه کوي

بريالی دی هغه څوک چې پوهې ته په درنه سترگه گوري.

۹) دروغجن شاهد به بې سزا پاتې نه شي

او څوک چې دروغ بادوي هغه به تباه شي.

۱۰) که د کم عقل سره د عيش او عشرت ژوند بڼه نه ښکاري

نو په شهزادگانو به د غلام حکومت کول څومره نامناسبه وي.

۱۱) هوښياري انسان له غوسې نه لپرې ساتي

او څوک چې د بل په گناه پرده اچوي سرلورې به شي.

۱۲) د پاچا قهر د غرمبېدونکي زمري په څېر دی

خو رحم يې د پرځې په شان په شنو وانبو ورپري.

۱۳) کم عقل زوی د خپل پلار دپاره لوی مصيبت دی

او د جگړه مارې ښځې جنگ د تل څڅېدونکي چت په څېر دی.

۱۴) کور او مال د مور او پلار نه په ميراث پاتې کيږي

خو هوښياره ښځه د خښتن له خوا ښه تحفه ده.

١٥ لټي په انسان دروند خوب راولي

او ناراسته انسان وړی پاتې کيږي.

١٦ شوک چې د خښتن په حکمونو عمل کوي نو خپل ځان ساتي

شوک چې د هغه لارو ته په سپکه سترگه گوري نو مړ به شي.

١٧ شوک چې په غريب رحم کوي لکه خښتن ته چې پور ورکوي

او خښتن به ورته د دې اجر ورکوي.

١٨ په پوره اميد خپل زوی ته نصيحت کوه

هسې نه چې په اخر کې يې ژوند تباه شي.

١٩ پر پرده چې غوسه ناک انسان د خپل قهر نتيجه وگوري.

که يو ځل يې د سزا نه وژغورې نو بيا به يې تل ژغورې.

٢٠ لارښوونه قبوله کړه او نصيحت واوړه

نو په اخر کې به د حکمت خاوند شي.

٢١) د انسان په زړه کې ډېرې نقشې وي

خو هغه څه کيږي چې د څښتن خوښه وي.

٢٢) مينه او وفا د انسان ښکلا ده

او يو غريب انسان د دروغجن نه غوره دی.

٢٣) له څښتن څخه وېره انسان ته ژوند وربخښي

او په مړه گډه شپه تېروي

او د هرې بلا نه يې خوندي ساتي.

اصلاح او سزا

٢٤) لت انسان کاسې ته لاس غزولی شي

خو خپله مړی خولې ته وړلی نه شي.

٢٥) ملنډې وهونکي ته په لښته سزا ورکړه

چې د ساده سړي د عبرت سبب شي

او که د عقل خاوند اصلاح کړي

هغه به نور هم علم حاصل کړي.

⓪۲۶ څوک چې په پلار لاس اوچتوي او مور له کوره شپري

نو داسې زوی شرم او رسوايي راوړي.

⓪۲۷ نو ای زما زویه! که ته نصیحت ته غوږ ونه نیسې

نو د علم د خبرو نه به بې لارې شې.

⓪۲۸ بدکاره شاهد په انصاف پورې خدا کوي

او بدکاران د شرارت نه خوند اخلي.

⓪۲۹ د ملنډو وهونکو دپاره سزا ده

او د کم عقلا نو د ملا دپاره لښته ده.

⓪۲۰ شراب څښل انسان مسخره کوي او نشه شور او شخړې پیدا کوي

نو هرڅوک چې په دې اخته شي د حکمت خاوند به نه شي.

⓪۲۱ د پاچا غوسه د غرمبېدونکي زمري په څېر وېره پیدا کوي

څوک چې هغه راپاروي نو خپل ځان تباه کوي.

۳ د جنگ نه ځان ويستل انسان ته عزت ورکوي

خو هر جاهل سړی زر جگړې جوړوي.

۴ لټ انسان د کښت په موسم کې قلبه نه کوي

او د لو په وخت کې چې هر شی لټوي هېڅ نه مومي.

۵ د انسان د زړه خیالونه د ژورې څاه د اوبو په شان دي

خو د پوهې خاوند هغه ترې نه بهر راوباسي.

۶ ډېر خلک د وفادارۍ دعوه کوي

خو هېڅوک یو وفادار انسان پیدا کولای نه شي.

۷ نېک انسان خپل ژوند په صداقت تېروي

او راتلونکی نسل به یې تل بختور وي.

۸ کله چې یو پاچا د قضاوت په تخت کښېني

نو څه چې یې په نظر بد وي د بوسو په څېر یې بادوي.

۹ څوک ویلی شي چې زما زړه پاک دی

او زه پاک او بی گناه یم؟

۱۰) په تگی سره اندازه کول او په غلطو کانو وزن کول

دواړه د خښتن د کرکې سبب گرځي.

۱۱) حتی یو ماشوم هم په خپل سلوک سره ځان داسې بنایي

چې گوندې کارونه یې پاک او رښتیني دي.

د خبرو او سوداگری په هکله

۱۲) غوږونه چې اوري او سترگې چې گوري

دواړه خښتن جوړ کړي دي.

۱۳) که د خوب سره مینه کوي خوار به شي

نو تل ویښ اوسه چې په گېډه موږ شي.

۱۴) اخیستونکی تل دا شکایت کوي چې «دا ښه نه دی! دا ښه نه دی!»

خو کله یې چې واخلي نو بیا وايي: «ښه سودا مې وکړه!»

۱۵) سره زر او قیمتي غمي ډېر زیات پیدا کيږي

خو هغه شونډې چې د علم خبرې کوي نه مندونکې گانې ده.

۱۶ که څوک د يو پردي سړي ضمانت کوي

نو کالي دې ترې گرو واخلي

او بيا دې د پرديو په ضمانت کې

د ځان سره امانت وساتي.

۱۷ حرامه ډوډۍ خوږه وي

خو وروسته يې خوله د خاورو ډکيږي.

۱۸ خپلې نقشي تل په مشوره جوړوه

او له بڼې مشورې پرته جنگ ته مه ځه.

۱۹ غيبت کوونکی د نورو راز ښکاره کوي

نو له بېخايه خبرلوخ انسان نه ځان لېرې ساته.

صبر او بدل اخيستل

۲۰ څوک چې په خپل مور او پلار لعنت وايي

نو د ژوند ډېوه به يې په توره تياره کې مړه شي.

٢١) کوم ميراث چې زر تر لاسه کيږي

نو په اخر کې به د برکت وسيله نه وي.

٢٢) داسې مه وايه چې زه به د دې بديو بدل اخلم.

خبنتن ته صبر وکړه چې ستا بدل واخلي.

٢٣) خبنتن په غلطو کانو وزن کولو نه کرکه کوي

نو د تلې غلط استعمال بد کار دی.

٢٤) د انسان د ژوند لاره خبنتن ټاکلې ده

نو بيا څنگه څوک خپله لار پېژندلی شي؟

٢٥) څوک چې په بېره نذر مني او بيا فکر کوي

نو خپل ځان په دام کې نښلوي.

٢٦) هونبنيار پاچا بدکاران د غنمو په شان غوبل کوي

او له ښو خلکو نه يې بېلوي لکه باد چې بوس بادوي.

٢٧ د خښتن خراغ د انسان د روح لټون کوي

چې د هغه د زړه ټول رازونه ښکاره کوي.

٢٨ مینه او وفا د یو پاچا کلکه ساتنه کوي

چې د مهربانۍ له امله به یې تخت تل ټینګ وي.

صداقت او عدالت

٢٩ د ځوانانو عزت د هغوی قوت او قدرت دی

او سپین وینښته د مشرانو شان او شوکت دی.

٣٠ د ادب لښته شرارت لېرې کوي

او د اصلاح زخمونه د انسان زړه دننه پاکوي.

٢١ د پاچا زړه د اوبو د ویالې په څېر د خښتن په لاس کې دی

کوم طرف ته چې یې خوښه وي هلته یې بیایي.

٣١ د انسان په نظر خپلې ټولې لارې سمې ښکاري

خو خښتن د زړونو په رازونو قضاوت کوي.

٣ څښتن د قرباني نه

عدالت او انصاف کول ډېر خوښوي.

٤ د بدکارانو کبرجنې سترگې او مغروره زړونه

د خواري ځمکې د حاصل په شان دي.

٥ د خواريکښ انسان نقشي د آبادۍ سبب گرځي

خو ډېره بې صبري انسان ته نېستي راوړي.

٦ په دروغجنه ژبه شتمني گټل داسې دي

لکه د مرگ په اخرنۍ سلگۍ پسې گرځېدل.

٧ د بدکارانو ظلم به هغوی د تباهي په لور راکاږي

ځکه چې هغوی له هر ښه کار نه انکار کوي.

٨ د گناهکار انسان لار کره وږه وي

خو د پاک سړي کارونه رښتيني وي.

٩ د کوتې د سر د پاسه په يو کنج کې اوسېدل

د جگره مارې بڼې سره په کور کې د اوسېدلو نه بڼه دی.

١٠ بدکاره انسان د بدی وړی وي

او په بل چا هېڅ رحم نه کوي.

١١ کله چې ملنډې وهونکي ته سزا ورکول کېږي

نو ساده سړی ترې حکمت حاصلوي

او کله چې هوبنډ ته لارښوونه وشي

نو نور علم تر لاسه کوي.

١٢ عادل خدای د بدکاره کورنی د نژدې څخه ويني

او په بدکارانو باندې بلا او تباهي راولي.

١٣ څوک چې د غریبانو فریاد ته خپل غوږونه بند کړي

نو د هغه خپل فریاد به هېڅوک هم وانه وري.

١٤ په پرده کې تحفه ورکول د غوسې اور سپروي

او په پټه رشوت ورکول سړی د سخت غضب نه ساتي.

١٥ عادل په انصاف کولو خوشحالیږي

خو شر اچوونکي ترې وپریږي.

١٦ څوک چې د هوبنیاری د لارې نه بې لارې شي

نو هغه به د مرو په ډله کې وشمېرل شي.

١٧ څوک چې عیش او عشرت خوښوي نېستمن به شي

څوک چې شراب او کباب خوښوي نو شتمن به نه شي.

١٨ د نېکانو په ځای به بدکاران قرباني شي

او خاینان به د صادقانو په ځای سزا ومومي.

١٩ د یوې جگړه مارې ښځې سره په غوسه کې اوسېدلو نه

په دښته کې ځانته اوسېدل ښه دي.

٢٠ د هوبنیار انسان کور د عطرو او د قیمتي خزانو نه ډک وي

خو کم عقل چې څه گټي هغه ختي.

٢١ څوک چې نېکي کوي او په مهرباني پسې گرځي

نو اوږد ژوند، نېکمرغي او عزت به تر لاسه کړي.

۲۲ یو هوښیار انسان د جنگیالیو د ښار

په لویو دېوالونو ختلی شي

او هغه کلک دېوالونه یې راغورځولی شي

چې هغوی ورباندې ټینګ باور لري.

۲۳ څوک چې خوله او ژبه په خپل واک کې ساتي

نو خپل ځان د سختی او تکلیف نه ساتي.

۲۴ کبرجن او مغرور سپری به د ملنډې وهونکي په نوم مشهور شي

چې چلند به یې تل د غرور او غوسې نه ډک وي.

۲۵ د لټ انسان لوږه هغه د مرګ په لور بیایي

ځکه چې د کار کولو نه انکار کوي.

۲۶ د هغه ټوله ورځ ډېرو شیانو ته سخت زړه کیږي

خو نېک سپری سخاوت کوي او د سختی نه ځان ساتي.

٢٧) که خښتن ته د بدکارانو قرباني د کرکې وړ وي

نو په بدنيتی سره قرباني ورکول به خومره نامناسبه وي.

٢٨) دروغجن شاهد به تباہ شي

خو څوک چې نورو ته غوږ نيسي خبرې به يې تليپاتې وي.

٢٩) د بدکاره سړي په مخ کې سپين سترگي ښکاري

خو رښتيني انسان په خپله لار ډاډمن قدمونه پورته کوي.

٣٠) هېڅ داسې حکمت، پوهه او انساني فکر نشته

چې د خښتن په خلاف برياليتوب ته ورسېږي.

٣١) اس د جنگ د ورځې دپاره تيارېږي

خو برياليتوب د خښتن په لاس کې دی.

شتمني او اخلاق

٢٢) نېک نامي د ډېرې شتمنی نه غوره ده

او عزت د سرو او سپينو زرو نه بهتر دی.

۲ شتمن او غريب په يو صفت کې شريك دي

خكه چې خبنتن د دواړو خالق دی.

۳ خيرک انسان بدي او بلا ويني او خپل ځان ترې ساتي

خو ساده سپری د هغې په لور روان وي او سزا به يې ويني.

۴ عاجزي د خبنتن له وپرې پيدا کيږي

چې انسان ته شتمني، عزت او نېکمرغه ژوند ورکوي.

۵ د دروغجن انسان لار له اغزو او دامونو نه ډکه وي

خو په چا چې خپل ځان گران وي نو ځان ترې لېرې ساتي.

۶ ماشوم په سمه لار روان کړه.

که سپين ږيری هم شي نو مخ به ترې وانه ږوي.

۷ شتمن په مسکينانو باندې حکومت کوي

او پور اخيستونکی د پور ورکوونکي غلام دی.

۸ څوک چې د بې انصافی تخم کړي نو مصيبت به رېږي

او د کبر کاسه به يې نسکوره شي.

٩ څخه دی هغه څوک چې سخاوت کوي

ځکه د خپلو خوږو يوه برخه خوارانو ته ورکوي.

١٠ ملنډې وهونکې وشړه نو شخړې به ورسره ختم شي

بحثونه او پېغورونه به ورسره هم بند شي.

١١ څوک چې د پاک زړه خاوند وي او خوږې خبرې کوي

نو پاچا به هم د هغه ملگری شي.

١٢ څښتن په علم او پوهه خپل نظر ساتي

خو د خاينانو نقشي له منځه وړي.

١٣ لټ سپری له کور څخه نه وځي او وايي: «بهر زمري دی!

که کوڅې ته ووځم نو مې به مې کړي!»

١٤ د زناکارې بڼځې خوله د ژورې کندې په څېر ده

چا ته چې څښتن په غوسه وي نو په کې غورځيږي.

١٥ جهالت د ماشوم په زړه کې نغښتی وي

خو د ادب لښته به یې ترې لېرې وباسي.

١٦ څوک چې په غریب ظلم وکړي او خپله شتمني ډېره کړي

او شتمن ته تحفې ورکوي، نو اخر به نېستمن شي.

د حکمت د خاوندانو دېرش نصیحتونه

١٧ د حکمت د خاوندانو خبرو ته غوږ نیسه او ورته پام کوه

او زما تعلیم د زړه له کومي قبول کړه

١٨ نو که دا خبرې د زړه په تل کې وساتې او تل ستا په شونډو وي

نو خوشحالي به دې په برخه شي.

١٩ نو زه همدا نن تاته تعلیم درکوم

د دې دپاره چې په څښتن باندې پوره باور ولرې.

٢٠ ما ستا دپاره دېرش نصیحتونه لیکلي دي

چې د علم او نصیحت نه ډک دي

٢١ ترڅو تا پوه کړم چې رښتيا او د باور وړ خبرې زده کړې

او هغه چا ته رښتيني ځواب ورکړې چې ته يې رالېږلی يې.

د شتمنی په هکله نصيحتونه

٢٢ د غريب د غريبی نه په غلا غلظه گټه مه اخله

او په محکمه کې د مسکينانو حق تر پښو مه لاندي کوه

٢٣ ځکه څښتن به د دوی د حق ساتنه وکړي

او هغوی به تباہ کړي چې د دوی نه يې غلا کړې ده.

٢٤ د غوسه ناک انسان سره ناسته ولاړه مه کوه

او د هغه چا سره ملگرتيا مه کوه چې زر په قهريري

٢٥ هسې نه چې د هغه عادتونه زده کړې

او خپل ځان په دام کې ونښلوي.

٢٦ د بل چا په قرض کې لاس مه ورکوه

او مه د چا د پور ضمانت په خپله غاړه اخله.

٢٧) که ته چپرته دا قرض ورنه کړې

نو د خوب کټ او بستره به درنه یوسي.

٢٨) د ځمکې د حد پخوانۍ تیره مه بېخایه کوه

کوم چې پلار او نیکه دې پخوا ایښودلې ده.

٢٩) څوک چې په خپل کار کې مهارت ولري

د پاچاهانو په حضور کې به خدمت کوي

او د عامو خلکو خدمت به نه کوي.

٢٣) کله چې ته د اختیار د خاوند سره ډوډۍ خوړلو ته کښېښې

نو ښه فکر وکړه چې ستا په مخکې څه دي.

٢٤) که ته ډېر خپټور انسان هم یې

نو په خپله مری دې چاره کېږده

٢٥) او د خوندورو خوړو نه یې د یوې مری تمه هم مه لره

ځکه چې دا خوراک ستا د چل او تېرايستلو دپاره دی.

٤ د شتمنی د لاسته راوړلو دپاره ځان مه ستومانه کوه

هونبیار اوسه او د داسې کار نه ځان وساته

٥ ځکه ټوله شتمني به دې

ناخاپه د باز په شان وزرې پرانيزي

او د سترگو په رپ کې به اسمان ته والوزي او ختمه به شي.

٦ د شوم سړي ډوډۍ مه خوره

او د خوندورو خوړو نه يې د يوې مړۍ تمه هم مه لره

٧ ځکه هرڅه چې ته خوړې هغه يې حسابوي

او درته وايي چې راځه، ما سره وخوره او وڅښه!

خو هغه د زړه له کومي دا خبره نه کوي.

٨ کومه مړۍ چې دې خوړلې ده هغه به بېرته وگرځوي

او ټولې خوږې خبرې به دې له منځه لاړې شي.

٩ کم عقل سړي ته هېڅکله نصيحت مه کوه

ځکه هغه ستا د هونبیارۍ کلام ته په سپکه سترگه گوري.

⑩ د ځمکې د حد پخوانۍ تیره مه بېخایه کوه

او د یتیمانو ځمکه په ظلم مه نیسه

⑪ ځکه چې د دوی ساتونکی زورور دی

او هغه به د دوی حق ستا نه واخلي.

د پلار نصیحتونه

⑫ د زړه له کومي نصیحت قبول کړه

او د علم او پوهې خبرو ته غوږ ونیسه.

⑬ د خپل زوی په اصلاح کې لټي مه کوه.

که ته یې په لښته ووهې نو مې به نه شي.

⑭ نو هغه ته په لښته سزا ورکړه

چې روح یې د قبر نه وژغورل شي.

⑮ نو ای زما زویه! که ته د حکمت خاوند شي

نو زړه به مې ډېر خوشحاله شي

۱۶ او کله چې ته رښتینې خبرې کوي

نو زړه مې د خوشحالی نه ټوپونه وهي.

۱۷ خپل زړه مه پرېږده چې له گناهکارانو سره بخيلي وکړي

بلکې هر وخت د خښتن نه په وېره کې اوسه

۱۸ نو باور ولره چې په راتلونکې کې ستا دپاره پوره امید دی

او هېڅکله به ستا هیلې له منځه لاړې نه شي.

۱۹ نو ای زما زویه! ماته غور و نیسه او هوښیار اوسه

او خپل زړه دې په سمه لار باندې ټینګ وساته.

۲۰ د شرایبانو سره ناسته ولاړه مه کوه

او د خپتورو خلکو سره چې ډېره غوښه خوښوي مه گرځه

۲۱ ځکه چې شرایبان او خپتور خلک به خوار شي

او ډېر خوب به هغوی ته زاړه کالي واغوندي.

۲۲ د خپل پلار خبرو ته دې غوږ ونیسه چې تاته یې ژوند درکړی دی

او د خپلې بوډۍ مور سپینو وینبتو ته په سپکه سترگه مه گوره.

۲۳ حقیقت حاصل کړه او هغه په بیه واخله

او د پیسو په خاطر حکمت، نصیحت او عقل مه خرڅوه.

۲۴ د نېک سړي پلار ډېر خوشحاله وي

او هونبیار زوی د خپل پلار دپاره د خونې سبب وي.

۲۵ پرېرډه چې ستا مور او پلار په تا خونې اوسي

او مور دې چې ته یې زېږولی یې خوشحالي وکړي.

۲۶ نو ای زما زویه! خپل زړه دې ماته راکړه

او په ډېره خوشحالی زما په لارو قدم کېږده

۲۷ ځکه زناکاره بڼځه ستا دپاره ژوره کنده ده

او هغه د یوې تنگې څاه په څېر ده.

۲۸ هغه د یو داږه مار په شان په کمین کې ناسته وي

او د خلکو ترمنځ خیانت زیاتوي.

۲۹ څوک دی چې افسوس کوي

او څوک دی چې غمجن دی؟

څوک دی چې شخړې جوړوي

او څوک دی چې شکایت کوي؟

څوک دی چې ناحقه زخمونه لري

او څوک دی چې سترگې یې سرې دي؟

۳۰ دا هغه څوک دي چې تل شراب خوري

او هر ډول شراب خښي او تل ورپسې گرځي.

۳۱ د شرابو سور رنگ ته په شوق مه گوره

چې په پیاله کې ځلیږي

او په اسانۍ له ستوني نه تېرېږي

۳۲ خو په اخر کې د مار په شان چیچل کوي

او د منگري په څېر د زهرو ډک وي.

ستا سترگې به هر ډول حيرانوونکي شيان ويني (۳۳)

او په زړه کې به دې گډې وډې خبرې گرځي.

د هغه چا په شان به شي چې د درياب د پاسه خوب کوي (۳۴)

او د خپو په سر پروت ټالی وهي.

ته به ووايي: «هغوی زه ووهم خو زه دردمند نه شوم. (۳۵)

زه يې وټکولم خو پوه پرې نه شوم.

کله به راوينې شم چې د شرابو يوه بله پيالو وڅښم؟»

۲۴ د بدکارانو سره بخيلي مه کوه (۱)

او له هغوی سره د ملگرتيا تمه مه لره

حکله چې زړونه يې تل د تباهي نقشي جوړوي (۲)

او شونډې يې د شرارت خبرې کوي.

د مصيبت او قوت په هکله نصيحتونه

٣) يو کور د حکمت په بنياد ودانېږي

او د پوهې په وسيله هغه ټينگ ودرېږي

٤) او کوټې يې د علم په وسيله

د ښکلو او قيمتي خزانو نه ډکېږي.

٥) د حکمت د خاوند قدرت ډېرېږي

او د عالم قوت نور هم زياتېږي.

٦) له ښو مشورو پرته جنگ ته مه ځه

ډېر مشوره ورکونکي د برياليتوب سبب ګرځي.

٧) جاهل انسان د حکمت لوړ مقام ته نه شي رسېدلی

او په جرګه کې خپله خوله نه شي خلاصولی.

٨) څوک چې بدې نقشې جوړوي

نو د فرېکار په نوم به مشهور شي.

٩ د جاهلانو نقشې د گناه نه ډکې وي

او د ملنډو وهونکو نه خلک کرکه کوي.

١٠ که د سختی په وخت کې خپل همت له لاسه ورکړې

نو ته بیا ډېر کمزوری انسان یې.

١١ د هغه چا په خلاصون کې سستی مه کوه

چې د مرگ په لور رابنکل کېږي

او هغوی وژغوره

چې حالېدو ته وړل کېږي.

١٢ که ته وایې چې مونږ له دې نه خبر نه وو

نو د زړونو د رازونو قضاوت کوونکی دې ته پام نه کوي؟

هغه چې ستا د ژوند حفاظت کوي، په دې به پوه نه شي؟

هغه به د هرچا د عمل سره سم بدل ورنه کړي؟

د بدکارانو په هکله نصیحتونه

۱۳) ای زما زویه! نو شات خوره، ځکه چې دا بڼه شی دی

او د مچيو د چک سوچه شات به ستا خوله خوږه کړي.

۱۴) نو همدا شان حکمت هم ستا د روح دپاره خوږ دی.

که ته یې حاصل کړې نو په راتلونکې کې به ستا دپاره پوره امید وي

او هېڅکله به ستا هیلې پای ته ونه رسیږي.

۱۵) د بدکارانو په شان مه اوسه

چې د نېکانو د کور په خلاف په کمین کې ناست وي

ترڅو د هغوی د اوسېدلو کور لوټ او تالا کړي.

۱۶) که نېک انسان حتی اووه وارې ولویږي خو بیا هم پاڅیږي

خو بدکاران په بدۍ او بلا اخته کیږي.

۱۷) کله چې ستا دښمن له پښو راولویږي خوند ترې مه اخله

او که راغورځیږي نو خپل زړه دې مه خوشحاله

۱۸) که څښتن ستا دا خوشحالي وويني ستا نه به ناراضه شي

او د هغه نه به خپل غضب لېرې کړي.

١٩ د بدکارانو په خاطر اندېښنه مه کوه

او د شر اچوونکو سره بخيلي مه کوه

٢٠ ځکه چې د بدکاره انسان دپاره د راتلونکي اميد نشته

او د هغوی د ژوند دپوه مخ په مړه کېدو ده.

٢١ نو ای زما زويه! د خښتن او له پاچا څخه وپره لره

او د هغو خلکو ملگرتيا مه کوه چې له اطاعت کولو نه اوبنتي دي

٢٢ ځکه چې مصيبت به په دوی ناڅاپه نازل شي

او څوک پوهیږي چې هغوی به په دوی کوم ډول بلا نازله کړي؟

د حکمت د خاوندانو نورې خبرې

٢٣ د حکمت خاوندانو دا خبرې هم کړې دي.

د قضاوت په وخت کې د چا طرفداري ښه کار نه دی.

٢٤ هر څوک چې مجرم ته وایي چې ته بې گناه یې

نو قومونه به پرې لعنت ووايي او ولسونه به ترې کرکه وکړي

خو څوک چې مجرم ملامتوي (۲۵)

نو بری او برکت به یې په برخه شي.

څوک چې ښکاره او روښانه ځواب ورکوي (۲۶)

لکه رښتینی ملگری چې څوک په مخ ښکلوي.

لومړی خپل کاروبار قوي کړه (۲۷)

او ځمکه دې وکړه

او بیا خپل کور ودان کړه.

له ثبوت پرته د بل چا په خلاف شاهدي مه ورکوه (۲۸)

او هېڅکله د هغه په هکله د دروغو هڅه مه کوه

او داسې مه وایه: «زما سره یې څه کړي دي (۲۹)

زه به همداسې ورسره وکړم او خپل بدل به ترې واخلم.»

زه د یولټ سپري په پټي تېر شوم (۳۰)

او د يو ناپوهه سړي د انگورو باغ مې وليد

٣١ چې په هرځای کې يې اغزي راختلي وو

او ځمکه يې په هر ډول واينو پوښل شوې وه

او د تيرو دېوالونه يې راغورځېدلي وو.

٣٢ کله چې ما دا هرڅه وکتل نو په فکر کې ډوب شوم

او څه چې ما وليدل د هغې نه مې داسې عبرت واخيست:

٣٣ که لت سړی وايي: «نور به هم ويده شم

او لاس به د سر لاندې کېږدم چې ارام وکړم»

٣٤ نو غريبې به د داړه مار په شان په هغه راشي

او نېستي به د وسله وال غل په څېر ورباندې يرغل وکړي.

د سليمان پورې ترلي نور متلونه

٢٥ دا هم د سليمان هغه متلونه دي چې د يهودا د پاچا حزقيا کاتبانو راټول کړي دي.

د نېکانو او بدکارانو ترمنځ دعوه

۲) دا د خدای لويي ده چې رازونه پټ ساتي

د يوې موضوع خپرل د پاچا لويي ښکاره کوي.

۳) لکه څنگه چې اسمان لوړ او ځمکه ژوره ده

همداسې د پاچاهانو د زړونو رازونه هم پټ دي.

۴) د سپينو زرو نه ناپاكي لېرې كړه

چې زرگر ترې ښايسته لوبنی جوړ کړي.

۵) د پاچا له حضور نه بدکاران لېرې کړه

چې تخت يې د عدالت په بنياد ټينگ پاتې شي.

۶) د پاچا په حضور کې ځان لوړ مه گڼه

او د لويو خلکو په ځای مه کښېنه

۷) نو دا به ښه وي چې هغه تاته ووایي:

«راشه او زما په خوا کې کښېنه»

له دې نه چې د مشرانو په مخکې دې سپک کړي

او په لاندې ځای کې دې کښېنوي.

څه چې تا په خپلو سترگو لیدلي دي

نو په محکمه کې په ویلو بیرته مه کوه

هسې نه چې تا ملامته او بیا دې رسوا کړي.

که داسې وشي نو په اخر کې به ته څه کوي؟

په یوه دعوه کې د هرچا سره مخامخ بحث کوه

او د بل چا راز ورته مه ښکاره کوه

هسې نه چې څوک یې واوري او تا وشرموي

او بدنامي به دې هېڅکله ختمه نه شي.

په ځای خبره داسې ده

لکه د سپینو زرو په ګاڼه کې چې د سرو زرو مری وي.

د حکمت د خاوند نصیحت، اورېدونکي ته داسې دی

لکه په غوږ کې د خالصو سرو زرو غوږوالی او یا ګاڼه وي.

۱۳) صادق استازی د خپل لېږونکي دپاره داسې دی

لکه د لو په وخت کې چې د غرونو د واورې یخوالی وي

چې د خپل بادار روح تازه کوي.

۱۴) څوک چې د تحفې ورکولو لایې وهي او نه یې ورکوي

لکه د هغې ورېځې او باد په شان دی چې باران نه وروي.

۱۵) د صبر په وسیله یو حکمران هم رضا کيږي

او نرمه ژبه هډوکي ټوټې ټوټې کوي.

۱۶) که شات پیدا کړې نو د اړتیا نه ډېر مه خوره

هسې نه چې زیات وخورې او زړه دې بد شي.

۱۷) د خپل ګاونډي کور ته ډېر مه ورځه

هسې نه چې زړه یې بد شي او ستا نه کرکه وکړي.

۱۸) څوک چې د بل په خلاف د دروغو تور لگوي

لکه د لور يا توري او يا تېره غشي په خپر زيان رسوي.

۱۹ د سختی په وخت کې په بې اعتباره سړي باور کول داسې دي

لکه په خوځېدلي غاښ خوړل او يا په گوډه پښه گرځېدل.

۲۰ د مات زړه خاوند ته د خوشحالی سندرې ويل داسې دي

لکه د یخنی په ورځ د چا نه څادر اخیستل

او يا يې په زخمونو باندې مالگه شیندل.

۲۱ که ستا دښمن وږی وي نو هغه ته خواړه ورکړه چې ويې خوري

او که چېرې تږی وي نو هغه ته اوبه ورکړه چې ويې څښي

۲۲ په دې کار به ته د هغه په سر باندې اور بل کړې

او څښتن به تاته اجر درکړي.

۲۳ لکه څنگه چې د شمال باد باران راولي

همداسې غیبت د سړي په مخ کې غوسه پیدا کوي.

۲۴ د کوټې د سر د پاسه په یو کنج کې اوسېدل

د جگره مارې بڼې سره په کور کې د اوسېدلو نه بڼه دی.

۲۵ د لېرې ځای نه د خوشحالی زېري اورېدل داسې دي

لکه تېري سړي ته یخې اوبه ورکول.

۲۶ د یو نېک انسان بدکارانو ته تسلیمېدل

لکه د خټو نه ډکه چینه او د شاه چټلېدل.

۲۷ لکه څنگه چې د ډېرو شاتو خوړل بڼه کار نه دی

همداسې د ځان دپاره عزت او درناوی غوښتل بڼه کار نه دی.

اووه ډوله بد خلک

۲۸ څوک چې د خپل نفس مخنیوی نه شي کولای داسې دی

لکه یو ښار چې دېوالونه یې سوري او وړان شوي وي.

۲۶ لکه څنگه چې په اوږي کې واوړه

او د لو په وخت کې باران مناسب نه دی

همداسې کم عقل انسان ته

درناوی کول هم مناسب نه دی.

② لکه څنگه چې چنچنه خوا دې خوا الوزي

او يا توتکی گرځي راگرځي او نه کښېني

همداسې بېځايه سپکې سپوري

په چا پوري نه نښلي.

③ لکه څنگه چې د اس دپاره قمچينه او د خره دپاره قيضه ده

همداسې د کم عقلانو د ملا دپاره لښته ده.

④ کم عقل ته د هغه د جهالت سره سم ځواب مه ورکوه

هسې نه چې ته په خپله هم د هغه په شان شې.

⑤ کم عقل ته د هغه د جهالت سره سم ځواب ورکوه

هسې نه چې هغه ځان د حکمت خاوند وگڼي.

⑥ د کم عقل په لاس پيغام لېږل داسې دي

لکه خپلې پښې غوڅول او د ظلم زهر څښل.

٧ د کم عقل د خولې متل داسې دی

لکه د گوډ سړي پښه چې بېخایه زنگیري.

٨ کم عقل ته درناوی کول داسې دي

لکه شوک چې په مچنوغزه کې تیره د سر نه تاوه کړي.

٩ د کم عقل د خولې متل داسې دی

لکه د نشه انسان په لاس کې چې د اغزیو لښته وي.

١٠ هغه شوک چې کم عقل او لاروی سړی مزدور نیسي

د هغه غشي ویشتونکي په خپر دی چې هر شوک ټپي کوي.

١١ لکه څنگه چې سپی خپلې کانگې بېرته خټي

همداسې کم عقل خپل جهالت بیا تکراروي.

١٢ شوک چې خپل ځان د حکمت خاوند گڼي

نو هغه د یو کم عقل نه هم بدتر دی.

١٣ لټ سړی له کور څخه نه وځي او وایي: «په کوڅه کې زمری دی!»

او په چوکونو کې غرمبېدونکي زمري گرځي راگرځي!»

۱۴ لکه څنگه چې دروازه په خپلو قبضو باندې تاوېږي راتاوېږي

همداسې لټ سړی په خپل کټ کې اوږي رااوږي.

۱۵ لټ انسان کاسې ته لاس غزولی شي

خو د لټې نه يې بېرته خولې ته وړلی نه شي.

۱۶ لټ انسان خپل ځان د حکمت خاوند گڼي

د اووه هونبیارانو نه چې په حکمت ځواب ورکوي.

۱۷ څوک چې په غوسه د بل په شخړه کې لاس وهنه کوي

لکه څوک چې کوڅه ډب سپی له غوږونو نه راوښيي.

۱۸ لکه څنگه چې يو لېونی د اور سکروټې

او وژونکي غشي وروي

۱۹ د هغه چا په شان دی څوک چې بل غولوي

او بيا وايي چې ما ټوکې کولې.

٢٠ له لرگيو او پوكي پرته اور مړ كيږي

او د غيبت پرته جنگ ختميري.

٢١ لكه څنگه چې لرگي اور اخلي او سكاره په سكروټو بدليږي

همداسې د جنگ اور له جگړه مار سړي نه پورته كيږي.

٢٢ د غيبت كوونكي خبرې د خوندور خوراك په شان دي

چې د انسان له ستوني تېري او د گېډې تل ته بښكته كيږي.

٢٣ خوږې خبرې د زړه شرارت پتوي

لكه په خاورين لوښي چې رنگ پورې شي.

٢٤ كينه ناك انسان په خوږو خبرو خپله كركه پتوي

خو د زړه په تل كې يې ټكي ساتلې وي.

٢٥ كله چې هغه خوږې خبرې كوي نو باور پرې مه كوه

ځكه زړه يې د اووه بديو نه ډك دى چې د كركې وړ دي.

٢٦ كه د هغه كركه په دروغو د پردې لاندې پته وي

خو شرارت به يې ټولو خلکو ته بياهم ښکاره شي.

ⓧ ٢٧ خوک چې بل ته کنده کيندي

نو په خپله به په کې راوغورځيږي

او خوک چې د بل په طرف تيره ورغروي

نو په خپله به پرې راوغرځيږي.

ⓧ ٢٨ دروغجنه ژبه او کرکه د سړي زړه ټوټې ټوټې کوي

او د غوره مالي خبرې تباهي راولي.

دوستان او دښمنان

ⓧ ٢٧ د سبا ورځې د برياليتوب په هکله لاپې مه وهه

ځکه ته نه پوهېږې چې سبا به څه کيږي.

ⓧ ٢٨ دا به ښه وي چې نور خلک ستا ستاينه وکړي

هسې نه چې ته په خپله د ځان ستاينه وکړې.

ⓧ ٢٩ کاني درانه او شگې درنې دي

خو جاهل چې کومه غوسه راپاروي د دې نه هم درنه ده.

④ غوسه ظالمه او غضب د سپلاب په څېر دی

خو د کینې او غیرت په مخکې هېڅوک نه شي ټینګېدلی.

⑤ له پټې مینې نه

ښکاره رټنه ښه ده.

⑥ د دوست له لاسه زخمونه د وفادارۍ ښه ده

خو د دښمن په ډېرو ښکلولو باور نشته.

⑦ مور انسان د شاتو نه هم کرکه کوي

خو د وړي دپاره ترخه خواړه هم خواړه وي.

⑧ څوک چې له خپل کور نه بل ځای ته مسافر شي

د هغې مرغۍ په شان ده چې له خپلې ځالې نه ورکه شوې وي.

⑨ لکه څنګه چې عطر او خوشبويي د انسان زړه خوشحالوي

نو همداسې ښې مشورې دوستان خوشحالوي.

۱۰ د خپل ځان او خپل پلار دوستان مه پرېږده

او د مصيبت په وخت کې د خپل ورور کور ته هم مه ځه

ځکه ستا نژدې ګاونډی د لېرې ورور نه ښه دی.

۱۱ نو ای زما زویه! حکمت پیدا کړه او زما زړه خوشحاله کړه

نو بیا زه هغه چا ته ځواب ورکولای شم چې زما سپکاوی کوي.

۱۲ ځیرک انسان چې بدې او بلا ویني نو خپل ځان ترې ساتي

خو ساده سړی چې د هغې په لور روان وي نو سزا به یې ویني.

۱۳ که څوک د یو پردې سړي ضمانت کوي

نو کالي دې ترې ګرو واخلي

او بیا دې د بل چا د ښځې په ضمانت کې

د ځان سره امانت وساتي.

۱۴ که څوک سهار وختي په لوړ اواز په خپل ګاونډي سلام اچوي

نو دا به د ښکښلو په څېر وګڼل شي.

١٥ جگره ماره بنځه د هغه بام سره برابره ده

چې د باران په ورځ په پرله پسې توگه راخاڅي

١٦ نو د هغې منع کول داسې دي

لکه د باد بندول او يا تپل په موټي کې نيول.

١٧ لکه څنگه چې اوسپنه اوسپنه تېره کوي

همداسې يو انسان بل انسان اصلاح کوي.

١٨ لکه څنگه چې څوک د انځر د ونې پالنه کوي

نو د هغې مېوه هم خوري

همداسې که څوک د خپل بادار خيال ساتي

نو عزت حاصلوي.

١٩ لکه څنگه چې انسان خپل مخ په اوبو کې ويني

همداسې د زړه سترگې د انسان شخصيت هم ويني.

٢٠ لکه څنگه چې قبر او د تباهي کنده په مرگ نه مړيږي

همداسې د انسان سترگې هېڅکله هم نه مړیږي.

②١ لکه څنگه چې سره زر او سپین زر په اور ازمایل کیږي

همداسې د انسان شخصیت د هغه صفت کولو څخه معلومیږي.

②٢ که جاهل انسان په اونگ کې د تخم په شان وټکوي

او د ډانگ په وسیله یې د غلو دانو په څېر میډه میډه کړي

خو جهالت به ترې بیا هم لېرې نه شي.

د رمو او پادو ساتنه

②٣ د خپلو رمو له حال نه ځان پوره خبروه

او په ښه توگه د خپلو پادو باندې پام کوه

②٤ ځکه مال او دولت د تل دپاره نه وي

او تاج او تخت نورو نسلونو ته نه پاتې کیږي.

②٥ کله چې واینه وربېل شي او نوي تنکي واینه راشنه شي

او د غرونو شنه بوټي راټول او ذخیره شي

٢٦ نو بيا به ستا پسونه د کاليو دپاره وړی درکړي

او د وزو په خرخولو سره به ځمکه واخلي

٢٧ او بيا به ستا سره د وزو دومره ډېرې شيدي وي

چې د کورنۍ ټول غړي به دې په گېډه ماړه شي

او د وينځو د ژوند دپاره به دې کافي وي.

شتمني او واک

٢٨ بدکاران تنبتي که څوک ورپسې روان هم نه وي

خو نېکان د زمري په شان زړور وي.

٢٩ په کوم وطن کې چې گډوډي وي نو واکداران يې ډېر وي

خو پوه او هونبنيار مشران د دولت نظام ټينگ ساتي.

٣٠ کوم غريب واکدار چې په خوارانو ظلم کوي

د هغه تېز باران په شان دی چې ټول فصل تباه کوي.

٣١ څوک چې له قانون نه سرغړونه کوي نو د بدکارانو ستاينه کوي

خو څوک چې د قانون تابعداري کوي نو د بدکارانو مخالفت کوي.

٥ بدکاران په انصاف او عدالت نه پوهیږي

خو څوک چې د څښتن لټون کوي هغوی په هر څه بڼه پوهیږي.

٦ هغه غریب چې خپل ژوند په صداقت تېروي

له هغه شتمن نه بڼه دی چې د منافقت په لار روان وي.

٧ هوښیار زوی په قانون باندې عمل کوي

خو د بد اخلاقانو ملگری خپل پلار سپکوي.

٨ څوک چې له غریبانو نه سود اخلي او خپله شتمني زیاتوي

نو اخر به د هغوی مال د هغه چا شي چې په مسکینانو رحم کوي.

٩ څوک چې له قانون نه سرغړونه کوي

نو څښتن د هغه له دعا نه کرکه کوي.

١٠ څوک چې صادقان بې لارې کوي او هغوی ته کنده کیندي

نو په خپله به په کې راوغورځیږي

خو د پاک زړه خاوندان به ښه میراث تر لاسه کړي.

۱۱ شتمن سړی خپل ځان د حکمت خاوند گڼي

خو غریب عقلمن د هغه د زړه د تل نه خبر وي.

په خښتن باور او شتمني گټل

۱۲ کله چې ښکاک بریالی کيږي نو ټول خلک خوشحالیږي

خو کله چې بدکاران واک ته رسیږي نو خلک ترې پټیږي.

۱۳ څوک چې خپله گناه پټوي او په هغې پرده اچوي

نو بریالی به نه شي

خو څوک چې په خپلو گناهونو اقرار کوي او لاس ترې اخلي

نو په هغه به رحم وشي.

۱۴ بختور دی هغه څوک چې هر وخت له خښتن څخه وپریږي

خو څوک چې خپل زړه سخت کړي په بلا اخته کيږي.

۱۵ بدکاره انسان چې په خوارانو حکومت کوي

د غرمبېدونکي زمري يا د ايرې په شان چې ناخاپه يرغل کوي.

١٦ ناپوهه پاچا په خپلو خلکو ډېر ظلم کوي

خوک چې د ناروا گټې نه کرکه کوي تل خپل عمر اوږدوي.

١٧ که چا خپل لاسونه د بل په وينو سره کړي وي

نو د مرگ تر کندې پورې به سرگردانه وي

او هېڅوک دې د هغه سره مرسته نه کوي.

١٨ خوک چې خپل ژوند په صداقت تېروي هغه به وژغورل شي

خو خوک چې منافقت کوي نو ناخاپه به راوغورځول شي.

١٩ خوک چې په خپله ځمکه کې کار کوي په گېډه به مور شي

خو خوک چې د ورځې خوبونه کوي نو سخته غريبې به پرې راشي.

٢٠ صادق انسان ته به ډېر زيات برکتونه ورکړل شي

خو خوک چې ډېر زر شتمن کېدل غواړي نو بې سزا به پاتې نه شي.

٢١ دا بڼه کار نه دی چې د چا طرفداري وشي

حتی یو سپری د یوې مړې ډوډۍ دپاره هم بې انصافي کوي.

شوم سپری هڅه کوي چې زر شتمن شي (۲۲)

خو په دې نه پوهیږي چې نېستي د هغه انتظار کوي.

خوک چې بل اصلاح کوي نو په اخر کې به عزتمن شي (۲۳)

له هغه چا نه چې ډېره غوره مالي کوي.

خوک چې د خپل مور او پلار مال په زور اخلي (۲۴)

او وایي چې دا کومه گناه نه ده

نو د وړانکارو سره ملگرتیا کوي.

د وړو سترگو خاوند جنگ جگړې جوړوي (۲۵)

خو خوک چې په خښتن باور کوي نو آباد به شي.

خوک چې په خپل ځان ډاډه وي هغه کم عقل دی (۲۶)

خو خوک چې د حکمت په لار روان وي خلاصون به ومومي.

خوک چې د مسکینانو سره مرسته کوي (۲۷)

نو له نېستی سره به مخ نه شي

خو څوک چې پرې سترگې پټوي

نو لعنتونه به ورباندې وورېږي.

٢٨ ګله چې بدکاران واک ته رسېږي نو خلک ترې پټېږي

خو ګله چې هغوی بربادېږي نو نېکان آبادېږي.

٢٩ څوک چې د ډېرې رټې نه وروسته بياهم سرغړونه کوي

نو ناخاپه به ټوټې ټوټې شي او د جوړېدو به نه وي.

نېکي او بدې

٢٠ ګله چې نېکان آبادېږي نو ټول خلک خوشحالېږي

خو ګله چې بدکاران واک ته رسېږي نو خلک خفه کېږي.

٢١ څوک چې له حکمت سره مينه لري

نو خپل پلار خوشحالوي

خو څوک چې د بدلېدو نېکي ملګرتيا کوي

نو خپل مال او دولت بربادوي.

٤ په عدالت کولو پاچا د خپل دولت امنیت ټینګوي

خو څوک چې ډېر مالیات راټولوي وطن وړانوي.

٥ څوک چې بل چا ته غوړه مالي کوي

نو د هغه د پښو دپاره جال غوړوي.

٦ شر اچوونکی د خپلې ګناه په دام کې نښلي

خو نېک انسان د خوشحالی سندرې وايي.

٧ نېک انسان د مسکینانو د حق پوره پام کوي

خو بدکاره انسان یې خیال نه ساتي.

٨ ملنډې وهونکي د اور د لمبو په شان ښارونه راپاروي

خو د حکمت خاوندان د غوسې اور سپروي.

٩ که د حکمت خاوند یو جاهل محکمې ته بوځي

نو جاهل به په غوسه شي او ملنډې به وهي او روغه جوړه به نه وي.

۱۰) د وینو تری انسانان د پاک زړه د خاوند نه کرکه کوي

او هڅه کوي چې صادقان ووژني.

۱۱) کم عقل انسان خپله غوسه زر ښکاره کوي

خو د حکمت خاوند د غوسې اور سپروي.

۱۲) کوم واکدار چې د دروغو خبرو ته غور نیسي

نو ټول خدمتگاران به یې بدکاره شي.

۱۳) ظالم او مظلوم په یو صفت کې شریک دي

ځکه څښتن دواړو ته د ژوند روښانه سترگې ورکړې دي.

۱۴) هغه پاچا چې په وفاداری د مسکینانو سره انصاف کوي

نو د پاچاهۍ تخت به یې تل په ټینگ بنیاد ولاړ وي.

۱۵) د ادب لښته او سخته لارښوونه حکمت پیدا کوي

خو کوم اولاد چې ازاد گرځي نو خپلې مور ته شرم راوړي.

په څښتن باور او ادب زده کول

١٦ کله چې بدکاران واک ته رسيږي نو گناهونه زياتيږي

خو نېکان به يې وگوري چې هغوی برباديږي.

١٧ خپل زوی اصلاح کړه نو تاته به سکون درکړي

او د زړه ارمانونه به دې په خوشحالی پوره کړي.

١٨ کله چې الهام نه وي نو ولس سرکښي کوي

خو بختور دی هغه څوک چې په قانون باندې عمل کوي.

١٩ نوکر يوازې په نصيحت نه اصلاح کيږي

سره له دې چې هغه ستا په خبرو پوهيږي خو پام ورته نه کوي.

٢٠ څوک چې پرته له فکر کولو نه خبرې کوي

نو هغه د يو کم عقل نه هم بدتر دی.

٢١ که څوک خپل نوکر د ځوانۍ نه نازولی اموخته کړي

نو په اخر کې به د خپل بادار د کور او مال مالک شي.

٢٢ غوسه ناک انسان جنگ جگړې جوړوي

او د غضب خاوند د گناه اور ته لمن وهي.

کبر او غرور انسان له پښو غورځوي (۲۳)

خو د عاجزی خوی سړي ته عزت ورکوي.

د غلو ملگری د ځان دښمن دی (۲۴)

ځکه د قسم خوړلو نه وروسته بیا هم غلی پاتې کیږي.

شوک چې د انسان څخه وپره کوي په دام کې به ونښلي (۲۵)

خو شوک چې په خښتن باور کوي په امن کې به وساتل شي.

ډېر خلک د واکدارانو د مهربانۍ په لټون کې دي (۲۶)

خو انصاف د خښتن په لاس کې دی.

نېکان د منافق انسان نه کرکه کوي (۲۷)

او بدکاران د صادق انسان نه کرکه کوي.

د اگور خبرې

۳۰ دا د یاقه د زوی اگور خبرې دي. اگور ایتیل ته پیغام ورکوي. (۱)

دعا او اقرار

«ای خدایه! زه ډپر ستړی شوی یم

ای خدایه! زه ډپر ستړی او ستومانه یم.

۲ په حقیقت کې زه د هر چا نه ناپوهه یم

او په ما کې د انسان په شان عقل نشته.

۳ ما پوهه او حکمت نه دي زده کړي

او د سپېڅلي ذات د پېژندلو علم نه لرم.

۴ څوک اسمان ته پورته شوی

او بېرته رابنکته شوی دی؟

چا هوا په موتي کې نیولې

او اوبه یې په خادر کې اچولي دي؟

او چا دا ټوله ځمکه پیدا کړې ده؟

د هغه نوم څه دی

او د زوی نوم یې څه شی دی؟

که ته پوهېږې نو ماته ووايه!

۵ د خدای د کلام هره خبره سوچه او د باور وړ ده

څوک چې هغه ته پناه وروړي د هغوی دپاره سپر دی.

۶ د هغه په کلام کې یو توری هم مه زیاتوه

هسې نه چې هغه دې ورتي او تا دروغجن ثابت کړي.

۷ نو ای خدایه! ستا نه دوه شيان غواړم

ترڅو مړ شوی نه يم له ما نه یې مه منع کوه:

۸ ما د دروغو او غولوونکو خبرو نه لېرې وساته.

ماته ډېره شتمني او ډېره غریبي مه راکوه

خو ماته یوازې د هرې ورځې ډوډی راکړه

۹ هسې نه چې زه مور شم او ستا نه منکر شم

او ووايم چې څښتن څوک دی؟

او يا زه غريب شم او غلا وكرم

او ستا نوم ته په سپكه سترگه وكتل شي.»

د حكمت د خاوندانو اووه نصيحتونه

①۰ د بادار په مخ كې په يو خدمتگار تور مه لگوه

هسي نه چې هغه په تا لعنت ووايي او تا ملامت كړي.

①۱ داسې خلك هم شته چې په خپل پلار لعنت وايي

او خپله مور مبارکه نه گڼي.

①۲ داسې خلك هم شته چې خپل ځان بې گناه گڼي

خو د بدن چټلي يې لا پاكه شوې نه ده.

①۳ داسې خلك هم شته چې سترگې يې له كبر نه ډكې دي

او نورو ته تل په سپكه سترگه گوري.

①۴ داسې خلك هم شته چې غابونه يې د تورو په شان تېره دي

او داړې يې د چرو په څېر تېرې دي

ترخو د غريبانو غوښې پرې وڅوري

او مسکينان د ځمکې د منځ نه ختم کړي.

د يوې ژورې دوه لورگانې دي: ۱۵

لومړنۍ وايي چې «راکړه!» او بله هم وايي چې «راکړه!»

درې شیان دي چې هېڅکله نه مریږي

او څلور شیان دي چې هېڅکله «بس!» نه وايي:

قبر او د شنډې ښځې گېډه ۱۶

او وچه ځمکه چې تنده یې نه ماتېږي

او سوځېدونکې اور چې هېڅکله «بس!» نه وايي.

هغه سترگې چې په خپل پلار باندې ملنډې وهي ۱۷

او د خپلې مور نصیحت ته په سپکه گوري

نو د تنگو درو کارغان به یې سترگې راوباسي

او د ټپوسانو خوراک به شي.

١٨ درې حيرانوونکې شيان دي

او څلور شيان دي چې زما دپاره د پېژندلو وړ نه دي:

١٩ په هوا کې باز څنگه الوزي

او په تېره باندې مار څنگه ځي

په دريابونو کې کشتی څنگه لار پيدا کوي

او د يوې ځوانې بڼڅې سره يو ځوان څنگه يوځای کېږي.

٢٠ دا د زناکارې بڼڅې طريقه ده:

چې کله خواړه خوري او بيا خوله پاکوي

او وايي چې ما خو کوم بد کار نه دی کړی.

٢١ درې شيان دي چې ځمکه لړزوي

او څلور شيان دي چې هغه يې هېڅکله زغملی نه شي:

٢٢ کله چې يو خدمتگار پاچا شي

او بې عقله چې په گېډه مور شي

٢٣) کله چې د کرکې وړ بڼه واده شي

او کومه وينه چې د کور د مېرمن بن شي.

٢٤) خلور شيان دي چې په ځمکه ډېر واړه دي

خو ډېر زيات هوبنيار دي:

٢٥) ميريان يو کمزوری مخلوق دی

خو په اوږي کې ځان ته خواړه راټولوي.

٢٦) غرنی سويه يو کمزوری حيوان دی

خو د غره په کلکو گړنگونو کې کور جوړوي.

٢٧) د ملخانو پاچا او مشر نه وي

خو د لښکر په شان سم روان وي.

٢٨) که چرمبنکی په لاس کې نيول کېدلی شي

خو په پاچاهي مانيو کې هم گرځېدلی شي.

٢٩) درې شيان دي چې په ناز تلل کوي

او څلور شيان دي چې په نڅرو درانه قدمونه اخلي:

٣٠) زمري چې په ټولو ځناورو کې قوي دی

او د هېڅ شي څخه نه وېرېږي

٣١) جنګي چرګ او سیرلی

او هغه پاچا چې هېڅوک يې مخالفت نه شي کولای.

د بي عقلتوب په هکله خبرداری

٣٢) که ته د بي عقلتوب په خبرو ځان لوړ گڼې

او يا چا ته دسيسه جوړوې

نو په خپله خوله باندې دې لاس کېږده

٣٣) ځکه چې د مستو د شاربلو نه کوچ جوړېږي

او په پوزه باندې د گوزار وهلو نه وينه بهيږي

همداسې د غوسې د راپارولو نه جگړه پيدا کېږي.

۳۱ ﴿۱﴾ دا د لموويل پاچا خبرې دي چې مور يې ورته زده کړي دي.

د پاچا دپاره نصيحت

﴿۲﴾ «ای زما زويه! ای زما د گېډې نه پيدا شويه زويه

چې په نذرونو مې لاسته راوړی يې.

﴿۳﴾ د ځوانۍ قوت دې په بڼځو باندې مه ختموه

او په هغو لارو تگ مه کوه چې پاچاهان تباه کوي.

﴿۴﴾ نو ای لمويله! پاچاهانو ته دا په کار نه وي

شراب څښل د پاچاهانو سره بڼه نه بڼکاري

او د نشې شوق د واکدارانو سره مناسب نه وي

﴿۵﴾ هسې نه چې هغوی شراب وڅښي او حکمونه هېر کړي

او ټول مظلومان له خپل حق نه محروم کړي.

﴿۶﴾ نشه هغه چا ته ورکړه چې د مرگ په انتظار وي

او شراب هغه چا ته ورکړه چې په غم اخته وي.

۷ پرېږده چې هغوی وڅښي او خپله غریبي هېره کړي

او بیا خپل دردونه په یاد رانه وړي.

۸ د هغوی په ځای خبرې کوه چې د ځان دپاره څه نه شي ویلی

او د هغو غریبانو د حق دپاره چې د گور په غاړه ولاړ دي.

۹ خپله خوله خلاصه کړه او په انصاف قضاوت کوه

او د خوارانو او مسکینانو د حق ساتنه کوه.»

عزتمنه بڼه

۱۰ یوه مېړنی او پتمنه بڼه څوک پیدا کولای شي؟

هغه د لعلونو نه ډېره ارزښتناکه وي.

۱۱ مېړه یې په هغې پوره باور لري

او نه پرېږدي چې خاوند یې د څه شي محتاجه شي.

۱۲ هغه په ټول ژوند کې د خپل مېړه سره بڼه کوي

او هېڅکله ورته تاوان نه رسوي.

١٣ هغه وړی او مالوچ پیدا کوي

او په خوشحالی سره یې په خپلو لاسونو اوبی.

١٤ هغه د سوداګرو د کشتیو په شان وي

چې خپل خواړه له لېرې ځای نه راوړي.

١٥ هغه سهار وختي په تیاره کې له خوبه راپاڅیږي

او خپلې کورنۍ ته خواړه برابروي

او وینځو ته د کارونو لارښوونه کوي.

١٦ هغه د ډېر فکر کولو نه وروسته ځمکه اخلي

او د خپلې ګټې په پیسو باندې د انگورو باغ جوړوي.

١٧ هغه خپله ملا ټینګه تړي

او خپلې مټې رانغاړي.

١٨ هغه پوهیږي چې سوداګري یې ګټوره ده

نو د شپې تر ناوخته يې د کار دپاره خراغ لگېدلی وي.

١٩ هغه په خپلو لاسونو خرڅه کوي

او په خپلو گوتو تار له دوک نه تاووي.

٢٠ هغه غريبانو ته د مرستې لاس غزوي

او د مسکينانو سره د سخاوت له مخې مرسته کوي.

٢١ هغه د واورې له يخنې څخه وپره نه لري

ځکه چې د کورنۍ ټولو غړو يې گرم کالي اغوستي دي.

٢٢ هغه د خپلې بستري دپاره پوښونه جوړوي

او د بانجانې رنگه ښه کتان څخه کالي تياروي.

٢٣ د هغې مېړه د ښار په دروازو کې مشهور وي

او په جرگه کې ناست مشران يې د عزت خاوند بولي.

٢٤ هغه د کتان کالي او کمربندونه جوړوي

او وروسته يې په سوداگرو خرڅوي.

٢٥ هغه د پت او عزت په لباس سمبال وي

او د راتلونکې څخه وپره نه لري او خاندي.

٢٦ هغه په حکمت سره خبرې کوي

او ژبه يې له مهربانۍ نه ډکه روزنه ورکوي.

٢٧ هغه د کور په ټولو چارو پوره پاملرنه کوي

او هېڅکله د لټې ډوډۍ نه خوري.

٢٨ اولادونه يې په يوه خوله هغه مبارکه گڼي

او مېړه يې هم د هغې ستاينه کوي:

٢٩ «ډېرې بڼخې د پت او عزت کارونه کوي

خو ته د هغو ټولو نه بڼه يې.»

٣٠ نازونه اداگانې غولونکې او حسن فاني وي

خو کومه بڼخه چې له څښتن څخه وپريږي نو د ستاينې وړ وي.

٣١ د هغې د لاسونو د کار ثمره ورکړئ

او د خلکو په منځ کې يې د کار ستاينه وکړی.